Ազգ
Azg
13 ՄԱՐՏ 2007 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 45 (3697)

Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցի հավանական քննարկում Իսրայելի Քնեսեթում

Իսրայելի Հայ դատի հանձնախմբի ղեկավարներից Ժորժես Ավագյանը հույս է հայտնել, որ չորեքշաբթի օրը «Մերեց» կուսակցությունը Քնեսեթում կբարձրացնի Հայոց ցեղասպանությունը ճանաչելու հարցը: «Ազատություն» ռադիոկայանի տեղեկացմամբ, Ավագյանը նշել է, որ եթե անգամ բանաձեւը ներկա պահին չընդունվի, ապա կարելի է հուսալ, որ կընդունվի հաջորդ անգամ: Քնեսեթում արաբական կուսակցությունները ներկայացնող պատգամավորները հրաժարվել են մասնակցել Հայոց ցեղասպանության հարցի քվեարկությանը, միեւնույն ժամանակ հարցի քննարկմանը կարող են խանգարել կամ դեմ քվեարկել Իսրայել-Թուրքիա եւ Իսրայել-Ադրբեջան միջխորհրդարանական բարեկամության խմբերը: Հիշեցնենք, որ Իսրայելի գերագույն օրենսդիր մարմնում Հայոց ցեղասպանության ճանաչման հարցը քվեարկության դնելու փորձ վերջին անգամ ձեռնարկվել է 5 տարի առաջ:

Ա. Հ.

Բանակցություններում Ղարաբաղի մասնակցություն՝ կարգավիճակի հարցը քննարկելու օրվանի՞ց

Ֆասիեն ԼՂ նախագահի հետ քննարկել է փախստականների վերադարձի հարցը

ԱՂԱՎՆԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

«Թանկագին բարեկամներ, բարեւ ձեզ», այսխանը հայերենով եւ, ըստ էության, միակ կոնկրետությամբ արված հայտարարությամբ երեկ հայաստանյան լրատվամիջոցների հետ հանդիպումը սկսեց ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի ֆրանսիացի համանախագահ **Բեռնար Ֆասիեն**: Նախապես ֆրանսիացի դիվանագետը ներկայացրեց, որ մարտի 7-ին Երեւան, մարտի 8-9-ին Բաքու, ապա երեկ Երեւան այցելության միայնակ հեղինակումը լիազորված է Մինսկի խմբի երեք համանախագահների անունից: Հայկական եւ ադրբեջանական կողմերի հետ խորհրդակցություններին կհետեւի Ժնեւում մարտի 14-ին Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարների հանդիպումը, որի նախապատրաստումն էլ այցելության հիմնական առաքելությունն էր մի հավելմամբ, որ արեց Բեռնար Ֆասիեն: Ըստ այդմ, «առաքելության նպատակն էր պատրաստել Ժնեւը եւ հաջորդ փուլը»: Այս առնչությամբ

ֆրանսիացի դիվանագետը նշեց, որ դեռեւս կոնկրետ պայմանավորվածություն չկա, բայց Ժնեւյան հանդիպման հաջող ընթացքի եւ կարգավորմանն ուղղված հիմնարար սկզբունքների պաշտոնականացման դեպքում՝ ամփոփիչ արդյունքները հնարավոր կլինի ներկայացնել երկու երկրների նախագահների ուշադրությանը Հայաստանի խորհրդարանական ընտրություններից հետո: Հետաքրքրական է, որ համանախագահներին Ժնեւյան հանդիպումը նախապատրաստելուն մղել են, ըստ Ֆասիեի, «վերջին ժամանակներս մթնոլորտի քիչ վասացումը երկուստեք արված հայտարարություններից»:

Տես էջ 2

ԱՐՏԱԿԱՐԳ ԻՐԱՎԻՃԱԿ

Ծովագյուղում տուլարեմիա (կեղծ ժանտախտ) է բռնկվել

Արդեն 3 օր Գեղարքունիքի մարզի Ծովագյուղ գյուղում արտակարգ իրավիճակ է: Հաստատվել է, որ գյուղացիներից 6 մարդ միաժամանակ վարակվել է տուլարեմիա կամ ինչպես կոչում են՝ կեղծ ժանտախտ սուր վարակիչ հիվանդությամբ: Ենթադրվում է, որ եւս 10 մարդու մոտ կհաստատվի նույն ախտորոշումը: Այժմ գյուղում զանգվածային կանխարգելիչ պատվաստումներ են իրականացվում: Երեկ 4,5 հազար ծովագյուղցիներից 2 հազար 280-ն (7 տարեկանից բարձր) արդեն պատվաստվել էր: Լայնածավալ դեռատիզացիոն աշխատանքներ են իրականացվում նաեւ կրծողների դեմ: Միաժամանակ հետազոտվում են վարակի փոխանցման բոլոր հավանական ուղիները, իրականացվում են ամենօրյա բակային հսկողություն նոր դեպքերի բացահայտման համար:

Պետական հիգիենիկ-հակահամաճարակային տեսչության պետի տեղակալ Ղազարոս Հակոբյանը առողջապահության նախարարության մյուս համաճարակաբանների հետ դեպքի առաջին օրից գյուղում է: Նրանից տեղեկացանք, որ դեռեւս վարակի իրական աղբյուրը չի բացահայտվել: Տուլարեմիան մարդուն կարող է փոխանցվել կրծողների, սննդի, ջրի, հողի միջոցով: Ջրային ճանապարհով փոխանցումը համաճարակաբանները բացառում են, որովհետեւ ըստ նրանց, դա կարող էր շատ ավելի մեծ բռնկում առաջացնել: Հայաստանում նման բան արձանագրվել է 2003 թվականին Կոտայքի մարզի Ֆանտան գյուղում, երբ այստեղ խմելու ջրից տուլարեմիայի հարյուրավոր դեպքեր արձանագրվեցին:

Ծովագյուղի հիվանդները չեն հոսպիտալացվել, ծանր դեպքեր չկան, բարեբախտաբար: Սա տուլարեմիայի ոչ թե թոքային՝ անհամեմատ վտանգավոր, այլ մաշկային տարբերակն է: Վերջին դեպքում հիվանդությունն արտահայտվում է ավշային հանգույցների բորբոքումներով, բարձր ջերմաստիճանով, ընդհանուր թուլությամբ: Տուլարեմիան կամ կեղծ ժանտախտը մարդուց մարդուն չի փոխանցվում:

Ծովագյուղում նման բան առաջին անգամ է տեղի ունենում:

Կ. Գ.

Անցում ամառային ժամանակի

ԵՐԵՎԱՆ, 12 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 25-ից Հայաստանն անցնում է ամառային ժամանակի: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարության մամլո ծառայությունից, մարտի լույս 25-ի գիշերը ժամը 2:00-ին ժամացույցի սլաքը անհրաժեշտ է տեղափոխել մեկ ժամով առաջ:

Ռադիոընկերություններն ընդդեմ կառավարությա՞ն

Երեկ Տնտեսական դատարանում շարունակվեց «Ռադիո Հայ», «Վէմ», «Իմպուլս», «Սիթի FM. Տոպա», «Արձագանք ստ.», «FM-105,5» ռադիոընկերությունների հայցի լսումը կառավարության դեմ: Հիշեցնենք, որ վեց ռադիոընկերությունների դժգոհությունն էր հարուցել այն հանգամանքը, որ կառավարությունն ի դեմս կապի եւ տրանսպորտի նախարարության, որոշել էր վերանայել անխափան եւ որակյալ հեռարձակման համար նախատեսված ռադիոընկերություններից ստացվող գումարը՝ 600 հազարից հասցնելով 900 հազարի: Դատավոր Եր. Խունդկարյանի վարած նիստն այս անգամ ընդհատվեց պատասխանող կողմի միջնորդությամբ, որն արվեց հայցվոր կողմի առարկություններին հանգամանալից ծանոթանալու եւ պատասխանելու նպատակով:

Դատական նիստը կշարունակվի մարտի 22-ին, ժամը 12.00-ին:

Ս. Մ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Շահեն Հովասափյանի գործով նոր ձերբակալված

Հարկային պետական ծառայության օպերատիվ-հետախուզական վարչության պետ Շահեն Հովասափյանի սպանության առթիվ հարուցված քրեական գործի նախաքննությամբ ձեռք բերված ապացույցների հիման վրա մարտի 7-ին ձերբակալվել է Հայկ Իսրայելյանը՝ «Կինո Երեւանի Հայկ» մականունով: Ըստ գլխավոր դատախազության մամուլի քարտուղար **Սոնա Տռուզյանի**՝ նրան առաջադրվել է հեռակառավարման սարքով մեքենան պայթեցնելու միջոցով Շահեն Հովասափյանի սպանությունը կատարելու եւ ապօրինի զենք ու զինամթերք կրելու մեղադրանք: 32-ամյա Հ. Իսրայելյանը նախկինում ոչ ծանր հանցանքի համար դատապարտված է եղել եւ ըստ որոշ լուրերի՝ Ազգային ժողովի ներկա պատգամավորներից մեկի շրջապատից է:

Մ. Խ.

«Հայռուսգազարդը» այս տարի 113 մլն դոլարի ներդրումներ կկատարի

Հանրային ծառայությունները կարգավորող հանձնաժողովը երեկ հաստատեց «Հայռուսգազարդի» 2007-2009 թթ. ներդրումային ծրագիրը: Այդ ընթացքում ընկերությունը պետք է իրականացնի մոտ 68 մլրդ դրամի (192 մլն դոլար) ներդրումներ (առանց ավելացված արժեքի հարկի), որից 40 մլրդ դրամը կամ 113 մլն դոլարը միայն 2007 թ.-ին: Ներդրումային ծրագիրն ուղղված է լինելու գազափոխադրման եւ գազաբաշխման համակարգերի, Աբովյանի գազի ստորգետնյա պահեստարանի ընդլայնմանն ու զարգացմանը: Միաժամանակ հանձնաժողովը «Հայռուսգազարդին» հանձնարարել է մինչեւ 2007 թ.-ի նոյեմբերի 1-ը համաձայնեցման ներկայացնել ընկերության 2008-2010 թթ. ներդրումային ծրագիրը:

Ա. Մ.

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

«Գործող քաղաքապետը աղետ է Արմավիրի համար»

Հարցազրույց Արմավիրի նախկին քաղաքապետ Նորիկ Մինոյանի հետ

Ստորեւ հրապարակվող հարցազրույցում Արմավիրի նախկին քաղաքապետն արծարծում է լուրջ հարցեր, որոնք կհետաքրքրեն ոչ միայն տվյալ քաղաքի բնակչությանը: Նման խնդիրներ ունեն հանրապետության շատ քաղաքներ ու բնակավայրեր եւս, որոնց պարբերաբար կանդրադառնանք մեր հետագա հրապարակումներում: Այսուհանդերձ, չենք հավակնում, որ մեր զրուցակիցը վերջին ու բացարձակ ճշմարտությունն է արտահայտում իր եզրահանգումներում: Հետեւաբար, խմբագրությունը պատրաստ է ահիք տալու երկրորդ կողմին իր հնարավոր առարկություններն ու բացատրությունները ներկայացնելու մեր ընթերցողներին:

-Պարոն Մինոյան, Արմավիրում սպասվում է քաղաքապետի ընտրություն եւ կրկին գործող քաղաքապետ Ռուբեն Խլղաթյանն առաջադրել է իր թեկնածությունը: Որպես նախկին քաղաքապետ, ինչպե՞ս եք գնահատում նրա գործունեությունը:

-Դեռ 2004-ին, երբ նա առաջադրել էր իր թեկնածությունը, ես հասկացել էի նրան, քանի որ գիտեի, որ այդ մարդու նպատակը քաղաքապետարանը որպես բիզնեսի աղբյուր օգտագործելն է: Ես շատ լավ հասկանում էի նրա անբարո նպատակները, որովհետեւ ինձ ծանոթ էր նրա դաստիարակությունը, նրա անցած ճանապարհը եւ ինձ համար միանշանակ էր, որ այդ մարդը հարստացել է խաբելու, հափշտակելու, թալանելու միջոցով: Քաղաքապետ կոչված այդ անձնավորությունը երբեք չի մտածել եւ չի մտածում ընդհանուրի բարօրության մասին. նրա համար կարեւորն իր անձն է, եւ այդ պատճառով նա խտրականություն չի դնում որեւէ միջոցի առաջ, որը կարող է նրան հարստություն բերել: Խոսենք փաստերով. քաղաքապետ աշխատած առաջին իսկ օրվանից նա համայնքի համար անհրաժեշտ գնումներն ու ծառայությունները սկսեց իրականացնել իր սեփական «Լեգենդա» ֆիրմայով, որը օրենքի կոպիտ խախտում է: Բայց նա փող բերող ոչ մի բան չէր կարող բաց թողնել: Այդ ժամանակ ժողովրդի մեջ թյուր կարծիք կար, թե նա կայացած գործարար է, ֆինանսապես ապահովված եւ մտածելու է քաղաքի մասին, բայց շատ կարճ ժամանակում բոլորը տեսան ու համոզվեցին, որ այդ մարդու միակ նպատակը քաղաքը իր սեփական շահերին ծառայեցնելն է: Այնուհետեւ, Խլղաթյանն իր ձեռքը վերցրեց քաղաքում իրականացվող շինարարությունը, որը դարձյալ իրականացնում էր իր ֆիրմայի միջոցով: Ուզում եմ նաեւ հիշեցնել, որ մեր քաղաքի պատմության մեջ թերեւս ամենամեծ հանցագործությունը եւս կատարվել է նրա քաղաքապետ աշխատած տարիներին՝ իր «Լեգենդա» ֆիրմայի կողմից: Դա Արմավիրի ջրամատակարարման համակարգի, այսպես կոչված, «արդիականացման» ծրագիրն էր, որի հետեւանքները ողակի աղետալի եղան արմավիրցիների համար: Դա այն ծրագիրն էր, որի իրականացմանը արմավիրցիները սպասում էին ավելի քան երեսուն տարի, եւ որի նպատակը Արմավիրում 24 ժամյա ջրամատակարարում ապահովելն էր: Ես որպես այդ ժամանակվա Արմավիրի քաղաքապետ, իմ մասնակցությունը ունեցել եմ, որ այդ ծրագիրը 1997-ին մտնի կառավարության ծրագրի մեջ, որի արժեքը 15 միլիոն եվրո էր, ինչը խիստ մեծ գումար էր Արմավիրի համար: Այդ ծրագրի իրականացումից պետք է օգտվեին արմավիրցիները, մինչդեռ գործող քաղաքապետն ամեն ինչ արեց, որ դրանից եւս օգտվի միայն ինքը: Հաշվի չառնելով, որ դա խիստ մասնագիտական աշխատանք է, որի փորձը իր սեփական կազմակերպությունը չունի, նա այնպես կազմակերպեց, որ այդ մրցույթը շահի իր ֆիրման:

Տես էջ 3

ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարի օգնական Ժ. Ֆուռնեն դրական է գնահատում IPAP-ին Հայաստանի մասնակցությունը

Լրացավ Հայաստան-ՆԱՏՕ համագործակցության «Անհատական գործընկերության գործողությունների ծրագրի» (IPAP) մեկ տարին: ՆԱՏՕ-ում Հայաստանի առաքելության ղեկավար **Սամվել Մկրտչյանը** «**Ազգին**» տեղեկացրեց, որ հունվարի վերջին-փետրվարի սկզբին ՆԱՏՕ-ի փորձագետներից կազմված խումբը Հայաստանում մեկ շաբաթ ուսումնասիրել է ծրագրի կատարման ընթացքը եւ շուտով մեզ կներկայացնի դիտարկման գրավոր գնահատականը: Այնուհետեւ Բրյուսելում, ՆԱՏՕ-ի կենտրոնակայանում կկայանա Հյուսիսատլանտյան խորհուրդ-Հայաստան հանդիպում-քննարկումը, որին կմասնակցեն մեր բարձրաստիճան ներկայացուցիչները: Ծրագիրն ընդհանրապես երկամյա է, վերջնական գնահատումը երկու տարի հետո է՝ նոր խնդիրներն ուրվագծելով: Սակայն այս միջանկյալ գնահատումն էլ կարեւոր է, որը Երեւան ժամանած ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղարի՝ հասարակական դիվանագիտության հարցերով օգնական Ժան Ֆուռնեի տպավորությամբ ծրագրի կատարման բաղկացուցիչների վերաբերյալ դրական առաջընթաց է արձանագրելու, քանի որ նա արդեն ծանոթ էր փորձագետների անհատական զեկուցագրերի շատ լավատեսական գնահատականներին: Երեկ Հայաստանի արտգործնախարար Վարդան Օսկանյանի հետ ՆԱՏՕ-ի երեւանյան տեղեկատվական գրասենյակում հանդիպելով լրագրողների հետ, **Ֆուռնեն** ուրախ էր ողջունելու այդպիսի գրասենյակի գոյությունը, քանի որ կարեւոր է հասարակությանն իրազեկ պահել Հյուսիսատլանտյան դաշինքի օրակարգային հարցերին: Նա առիթից օգտվեց՝ իրազեկելու հայ հասարակությանը, թե ՆԱՏՕ-ն մի կոշտ կառույց է, որտեղ աշխատում են ռեալ մարդիկ, այն ստեղծման օրից անընդհատ վերափոխվում է, որպեսզի դիմակայի նոր մարտահրավերներին եւ նոր կոնֆլիկտներին, որտեղ էլ դրանք ծագեն: Տեղեկատվական գրասենյակի կարեւորման հարցում **Վ. Օսկանյանն** էլ երկրորդեց Ժ. Ֆուռնեին. «Այսօր մեր հասարակության մեջ ՆԱՏՕ-ի վերաբերյալ տեղեկատվությունը չեմ կարող ասել, որ ամբողջությամբ համապատասխանում է արդեն նոր, փոփոխված ՆԱՏՕ-ին, որովհետեւ ՆԱՏՕ-ն այսօր սառը պատերազմի ՆԱՏՕ-ն չէ... եւ այդ մասին մեր հասարակությունը պետք է իրազեկված լինի»:

«Մեր արտաքին քաղաքականության օրակարգում ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու հարց չկա, «Անհատական գործընկերության գործողությունների ծրագիրը» հիմնական կարգավորող փաստաթուղթն է մեր հարաբերություններում, որը ծավալուն-ընդգրկուն փաստաթուղթ է. եւ դրա ամբողջական կիրառումը մեզանից դեռեւս շատ ժամանակ է խլում: Այնպես որ մենք կենտրոնանում ենք այդ փաստաթղթի վրա՝ մեր հարաբերությունները զարգացնելու», նկատեց Վ. Օսկանյանը՝ պատասխանելով ՆԱՏՕ-ին անդամակցելու վերաբերյալ լրագրողի հարցին: Պատասխանելով «**Ազգի**» հարցին՝ ինչպե՞ս է գնահատում Հայաստանի մասնակցությունն այդ ծրագրին, Ժ. Ֆուռնեն նկատեց, որ 1 տարվա ընթացքում Հայաստանը շատ բանի է հասել եւ ողջ ծրագրում, եւ առանձին տարրերում. միջանկյալ գնահատումը ցույց է տալիս, որ երկու կողմից էլ պատրաստակամություն կա:

Լրագրողներին հետաքրքրում էր ՆԱՏՕ-ի մասնակցության խնդիրը ղարաբաղյան հակամարտության կարգավորման հարցին. «Բանակցությունները գնում են այլ շրջանակներում, ՆԱՏՕ-ն կողմ է այդպիսի հարցի խաղաղ լուծմանը», սահմանափակվեց Ֆուռնեն՝ գնահատելի համարելով այն փաստը, որ Հայաստանի իշխանությունները պատրաստակամ են տեղեկացնելու ՆԱՏՕ-ին՝ հարցի զարգացման վերաբերյալ:

ԱՄՆ պետդեպարտամենտի զեկույցում Հայաստանի կողմից Ադրբեջանի յոթ շրջանների շրջափակման ձեւակերպումը այս հանդիպմանը Վ. Օսկանյանը մի անգամ եւս սխալի արդյունք գնահատեց. «Ես մամուլի ասուլիսում ասացի, որ սխալներ կան, անմիջապես այդ սխալը հանձնվել է պետդեպի ուշադրությանը: ԱՄՆ-ի մոտեցումներն այդ հարցում շատ հստակ են, հենց դրա համար էլ կարելի է ասել, որ դա փաստացի սխալ է: Իհարկե, փաստաթուղթն այլեւս չի փոխվի, բայց տարբեր առիթներով ԱՄՆ-ն այդ հարցում իր մոտեցումները կվերահաստատի: Հաջորդ զեկույցում այդ սխալը, կարծում եմ կվերացվի», հույս հայտնեց նա:

Ի դեպ, Ժ. Ֆուռնեի այցը մարտի 12-16-ը Հայաստանում անցկացվող ՆԱՏՕ-ի շաբաթի շրջանակներում է, որի ընթացքում ՆԱՏՕ-ի այլ բարձրաստիճանների այցեր էլ կլինեն:

ՄԱՐԻՆԵ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Բանակցություններում Ղարաբաղի ...

1-ին էջից

Ամեն դեպքում, Բեռնար Ֆասիեն հայտարարեց, թե Բաքվում եւ Երեւանում ունեցած հանդիպումները նախագահների եւ ԱԳ նախարարների հետ եղել են բավականին օգտակար, ճիշտ եւ ուղիղ խոսակցություններ են ունեցել՝ կառուցողական մոտեցմամբ: Չնայած այս գնահատականներին, ժնեւյան հանդիպման կանխատեսումների առնչությամբ ֆրանսիացի համանախագահը նշեց. «Ոչնչում մինչեւ վերջ վստահ լինել չես կարող»:

ՎՈՒԱՄ (Վրաստան, Ուկրաինա, Ադրբեջան, Մոլդովա) նախկին խորհրդային տարածքում «սառեցված հակամարտությունների» ընդհանրական մոտեցման նախաձեռնության ՄԱԿ-ի Գլխավոր ասամբլեայում հավանական քննարկման առնչությամբ, սեփական խոսքերով, Ֆասիեն կրկնեց Բաքվում ասածը, այսինքն՝ յուրաքանչյուր հակամարտություն ունի իր տրամաբանությունը, առանձնահատկությունները եւ պիտի առանձին գնահատվի՝ ելնելով ոչ միայն առանձնահատկություններից, այլեւ այդ հարցի լուծման ընտրված ձեւաչափից: Ֆասիեն ներկայացրեց Կոսովոյի եւ Ղարաբաղի հարցերի մի շարք տարբերություններ: Մասնավորապես, ֆրանսիացի համանախագահի մոտեցմամբ, Կոսովոն հակամարտություն է երկրի ներսում՝ միջազգային հանրության մեծ հանձնառությամբ եւ միջազգային ռազմական ներկայությամբ: Նման ոչինչ գոյություն չունի Ղարաբաղում: Ամեն դեպքում, ֆրանսիացի համանախագահը հիշեցրեց ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի վերջերս հրապարակած հայտարարությունը, որում նշվում էր՝ ՎՈՒԱՄ նախաձեռնության նման քայլերը «չեն հեշտացնում բանակցային գործընթացը»:

Վերջին օրերին ադրբեջանական մամուլը լի էր այն հաղորդագրություններով, որոնց համաձայն Բաքվում Ֆասիեն մեծապես քննարկել էր ադրբեջանցի փախստականների վերադարձի հարցը: Երեկ Երեւանում ֆրանսիացի համանախագահը ուղղակիորեն հայտարարեց, որ այդ հարցը քննարկվում է, սակայն այն չպետք է քաղաքականացվի կամ դառնա քարոզչության թեմա: Թերեւս այս առումով Ֆասիեն այդ մասին շեշտադրում պիտի աներ Բաքվում, հասկանալի, որ ֆրանսիացի դիվանագետը այդպես էլ հստակ պատասխան չտվեց, թե արդյոք քննարկվո՞ւմ է հայ փախստականների վերադարձի հարցը:

Ֆասիեն, ի թիվս այլ հարցերի, անպատասխան թողեց նաեւ «**Ազգին**» հետաքրքրող հարցադրումը, մասնավորապես, օրերս Բաքվում ադրբեջանական եւ թուրքական «սփյուռքի» ներկայացուցիչների համաժողովում Ալիեւի կատարած հայտարարությունների մասին: Հիշեցնենք, որ Ադրբեջանի նախագահը հայտարարել էր, թե Հայաստանը պետք է փոխի իր վարած քաղաքականությունը եւ հրաժարվի Ադրբեջանի եւ Թուրքիայի հանդեպ չհիմնավորված պահանջներից, այլապես Հայաստանի ապագան կարող է դրվել հարցականի տակ: Այս կապակցությամբ Ֆասիեն ավելի նպատակահարմար գտավ հայտնելու, թե տեղյակ չէ այդ հայտարարությանը եւ այդ մասին կխոսի ավելի ուշ՝ տեղեկանալուց հետո:

Ինչեւէ, հայ լրագրողների հարցերին պատասխանելու փոխարեն Բեռնար Ֆասիեն բավականին երկարաշունչ, թերեւս, ոչ տեղին մանրակրկիտությամբ անդրադարձ կատարեց Աբխազիայի եւ Հարավային Օսիայի հարցերին, հիշեց Բալկանները ու նշեց Միջին Արեւելքի մասին: Բայց թե կոնկրետ ղարաբաղյան հակամարտության կտրվածքով ինչ մոտեցում է ցուցաբերվում փախստականների եւ բռնի տեղահանվածների հարցին, Ֆասիեն չմանրամասնեց ճիշտ այնպես, ինչպես չպարզաբանեց, թե ինչ ասել է Ղարաբաղի մասնակցություն բանակցություններին՝ կարգավիճակի մասին խոսք գնալու օրվանից: Սա ի՞նչ է նշանակում. դեռեւս չի քննարկվում կարգավիճակի հարց, թե՞ Ֆասիեն այլ բան էր ցանկանում ասել կամ էլ այլ բան թարգմանվեց ասուլիսի ընթացքում:

ԱՐՏԱՔՆԵՐ-ՎԻՃԱԿԱՆԻ ՄՐՑԱԿԱՐԳ

«Արմենտելի» գովազդում անարդար մրցակցության տարրն առկա է

Բջջային կապի երկու օպերատորները՝ «Արմենտելն» ու «Վիվասելը» հերթական անգամ դժգոհել են միմյանցից եւ դիմել տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովին: Այդ մասին տեղեկացրել էինք մեր թերթի նախորդ համարներից մեկում: Երկու ընկերություններն էլ միմյանց մեղադրել են անարդար մրցակցության եւ դեմփինգային գներ կիրառելու մեջ: Մասնավորապես «Արմենտելի» դժգոհությունը հարուցել է «Վիվասելի»՝ այս օրերին կիրառվող խոսակցության 2-րդ րոպեից 1 րոպեն 40 դրամ «Վիվասելի» ցանցում արշավը, իսկ «Վիվասելինը»՝ «Արմենտելի» GO փաթեթի բաժանորդներին առաջարկվող «խոսիր ինչ ուզում ես եւ ինչքան ուզում ես» արշավը, որտեղ խոսվում է 1 րոպեն 55 դրամ խոսակցության գնի մասին:

Որքանով են երկու ընկերությունների կողմից կիրառվող այս սակագները դեմփինգային, այսինքն՝ ավելի ցածր, քան դրանց ինքնարժեքն է, առանց ընկերությունների տրամադրած տվյալների լրացուցիչ ուսումնասիրությունների եւ հաշվարկների, անհնար է ասել: Սակայն անարդար մրցակցության այլ տարրեր կարելի է հայտնաբերել՝ հետեւելով ընկերությունների վերոնշյալ գովազդային արշավներին:

«Արմենտելի» գովազդում GO փաթեթի բաժանորդներին առաջարկվում է խոսել ինչ ուզում են եւ որքան ուզում են՝ 1 րոպեն 55 դրամով: Տպավորությունն այնպիսին է, որ ձեռք բերելով այդ փաթեթը եւ զանգահարելով ցանկացած ուղղությամբ, կարող ես խոսել այդ սակագնով: Մինչդեռ իրականում այդ սակագինը գործում է GO փաթեթի ներսում եւ «Իզի» քարտ ունեցողների համար: GO-ից դեպի «Արմենտելի» բաժանորդային քարտ ունեցողներ, քաղաքային լարային հեռախոսացանց, դեպի Լեռնային Ղարաբաղ, դեպի «Վիվասելի» ցանց գործում է բոլորովին այլ՝ շատ ավելի բարձր սակագին: Մինչդեռ այս մասին հեռուստատեսային գովազդում ոչինչ չի ասվում, շփոթություն առաջացնելով սպառողների մոտ: Որ այդ դեպքերում գործում են ավելի բարձր սակագներ, բաժանորդները կարող են տեղեկանալ միայն այցելելով «Արմենտելի» ինտերնետային էջ: Իսկ ինտերնետն այսօր հասանելի է բնակչության ընդամենը 10 տոկոսին:

«Վիվասելի» գովազդում, երբ խոսվում է 2-րդ րոպեից 1 րոպեն 40 դրամ խոսելավճարի մասին, միաժամանակ նշվում է «միայն «Վիվասելի» ցանցում» արտահայտությունը, բացառելով որեւէ շփոթություն սպառողների համար: Այսինքն, կարելի է արձանագրել, որ «Արմենտելի» գովազդը որոշակի շփոթություն է առաջացնում սպառողների մոտ եւ պարունակում է անարդար մրցակցության տարրեր, ինչը փաստորեն բացակայում է «Վիվասելի» գովազդում:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Պռոշյանի կոնյակի գործարանը խնդրում է պաշտպանել իր շշերը

Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովին է դիմել «Պռոշյանի կոնյակի գործարան» ընկերության տնօրեն Ա. Գասպարյանը, խնդրելով պաշտպանել «տնտեսական արդար մրցակցություն»: Ինչպես տեղեկացանք հանձնաժողովի լրատվական ծառայությունից, դիմումի մեջ մասնավորապես նշվում է, որ այլ տնտեսվարող սուբյեկտներ օգտագործում են ընկերությանը պատկանող հուշանվերային շշերը: Գործարանի տնօրենը խնդրել է հանձնաժողովին «կարգավորել նշված շշերի արտադրության գործընթացը, այլ կազմակերպություններին արգելելով դրանց արտադրությունը եւ վաճառքը»:

Ա. Մ.

Դիտորդական առաքելություն իրականացնելու համար դեռեւս 4 կազմակերպություն է դիմել

Խորհրդարանական ընտրություններին դիտորդական առաքելություն իրականացնելու համար կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովին են դիմել 2 միջազգային եւ 2 տեղական կազմակերպություններ: ԱՊՀ խորհրդարանական վեհաժողովի խորհուրդը 12 դիտորդ է ուղարկելու, 8-ը՝ ԱՊՀ գործադիր կոմիտեն: Տեղական հասարակական կազմակերպություններից «Ընտրությունը քոնն է» ՀԿ-ն 2292 դիտորդ է ունենալու բոլոր ընտրատարածքներում, իսկ «Ընտրական համակարգեր» ՀԿ-ն ընդամենը 10 դիտորդի համար է հայտ ներկայացրել: Նոր դիմումներ ներկայացնելու համար դեռ բավական ժամանակ կա, այնպես որ այս ցանկը դեռ կհամալրվի:

Մ. Խ.

Սպանել է եղբորը

Կրծքավանդակի մասում ստացած վնասվածքով Արտաշատի հիվանդանոց է տեղափոխվել 1983 թ. ծնվ. Սիեր Մինասյանի դիակը: Պարզվել է, որ մարտին 11-ին, տանը վիճաբանության ժամանակ Մ. Մինասյանին դանակահարել եւ սպանել է եղբայրը՝ 1987 թ. ծնվ. Կարեն Ենոքյանը: Կ. Ենոքյանը ձերբակալված է:

10 հոգի թունավորվել է շմոլ գազից

Մարտի 10-ին, ժամը 3.30-ին Շիրակի մարզի Ախուրյան գյուղի բնակիչ Տիգրան Ոսկանյանի տնից շմոլ գազի թունավորմամբ Գյումրիի «Ավստրիական» մանկական հիվանդանոց է տեղափոխվել 6-16 տարեկան 6 երեխա: Նույն տնից «Սամարիթեր» հիվանդանոց են տեղափոխվել 1976 թ. ծնվ. Օվսաննա Ոսկանյանը, 1952 թ. ծնվ. Հռիփսիմե Մուրադյանը, 1985 թ. ծնվ. Անժելա եւ 1982 թ. ծնվ. Սուրեն Դավթյանները: Ըստ բժիշկների, տուժածների վիճակը բավարար է:

Մ. ՄԻՆԱՍՅԱՆ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժԵ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Ընդգրկեալ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Քաղաքապետարանի բնապահպանության վարչության նորանշանակ պետ Ավետ Մարտիրոսյանն իր առաջին ճեպազրույցին հրատապ խնդիրներ ներկայացնելուց առաջ 3 տասնյակից ավելի լրագրող կանանց ու աղջիկներին կարմիր վարդեր նվիրեց: Սկիզբը խորհրդանշական է, աշխատանքային ընթացքն էլ խոստումնալից է թվում, քանի որ Ավետ Մարտիրոսյանը հենց սկզբից հավաստիացնում է, որ «ամեն ինչ լավ է լինելու» Երեւանի բնապահպանության հետ, եւ ընդհանրապես:

հասցեագրված, ոռոգման ջրով ապահովված տարածքներում: Անցած տարի տնկված 90 հազար ծառերի 35 տոկոսը ոչնչացավ: Ավետ Մարտիրոսյանը նշում է այլ պատճառ եւս. տնկիների որակից, բնակլիմայական պայմաններից զատ կորուստների առաջացմանը կարող է նպաստել չկանոնակարգված, առանց հողաշերտերի ուսումնասիրության կատարված ծառատունկը: Գաջի գործարանին կից տարածքում նախանցած տարի տնկվեց մոտ 50 հազար ծառ, որոնք խիստ ցածր կպչողականություն ցուցաբերեցին: Հետո

Ինչ վերաբերում է ապօրինի ծառահատումներին, այս տարի դրանց վերաբերյալ 11 ահազանգեր են ստացել, որոնց մասին վարչությունը տեղեկացրել է նախարարության բնապահպանական տեսչությանը: Հիշեցնենք, որ կախված ծառի տեսակից ու տրամագծից, նաեւ, թե ծառն ինչ տարածքում է գտնվում, ինչ արժեք ունի քաղաքի ու տվյալ շրջանի համար, 1 ծառի հատման համար սահմանվել է 100 հազարից մինչեւ 400-450 հազար դրամ տուգանք:

Երեւանի գլխավոր հատակագծով նախատեսվում է մինչեւ 2020 թվա-

Կանաչապատում՝ շենքերի վրա մագլցելով

Վարչության պետը նաեւ հավաստիացնում է, որ այս տարի առաջնայինը քաղաքաշինության, կանաչաշինության ոլորտում աշխատանքների համակարգումն է լինելու: Օրինակ, կանաչ տարածքների ոռոգման հանգույցների հասցեագրված գույքագրումը (դրա համար առանձնացվել է 71 մլն դրամ): 2008 թվականին 18 մլն դրամ կհատկացվի կանաչ տարածքների քարտեզագրման համար: Եվս 24 մլն դրամ նախատեսված է քաղաքի, այսպես ասած, ֆունկցիոնալ կանաչապատումների, հողերի՝ ծանր մետաղներով աղտոտվածության չափերի վերաբերյալ էսքիզների մշակման համար: Այսինքն, յուրաքանչյուր համայնք կունենա իր կանաչապատման քարտեզը, որում կնշվեն ամեն փողոցում, այգում ու զբոսայգում ծառերի քանակը, տեսակը, դրանց հետ կատարված ու կատարվող աշխատանքները: Քաղաքի ամեն համայնքի համար կստեղծվեն կանաչապատման անձնագրեր, որոնք կարող է յուրաքանչյուր ոք օգտագործել:

Այս տարի նախատեսված է Երեւանում տնկել 65 հազարից 70 հազար ծառ ու թուփ: 25 հազար ծառ ու 35 հազար թուփ տնկելու պարտավորությունը դրված է թաղապետարանների վրա, 10 հազարը՝ հասարակական կազմակերպությունների: Կանաչապատումների պիկը կլինի ապրիլի 14-ին, համաքաղաքային շաբաթօրյակի օրը, երբ միայն Նոր Նորքի Հայորդաց տան մոտ 2000 ծառ կտնկվի:

Այս տարի նաեւ Նուբարաշենի անտառտնտեսությունում (Շենգավիթի համայնք) 30 հա-ի վրա Երեւանի անտառտնտեսությունը 30-35 հազար ծառ կտնկի: Քաղաքապետարանը որոշել է սրբագրել այն բոլոր սխալները, որոնք եղել են անցած տարիներին, եւ որոնք ոչ քիչ կորուստների պատճառ դարձան: Օրինակ, ծառերը տնկվելու են բացառապես

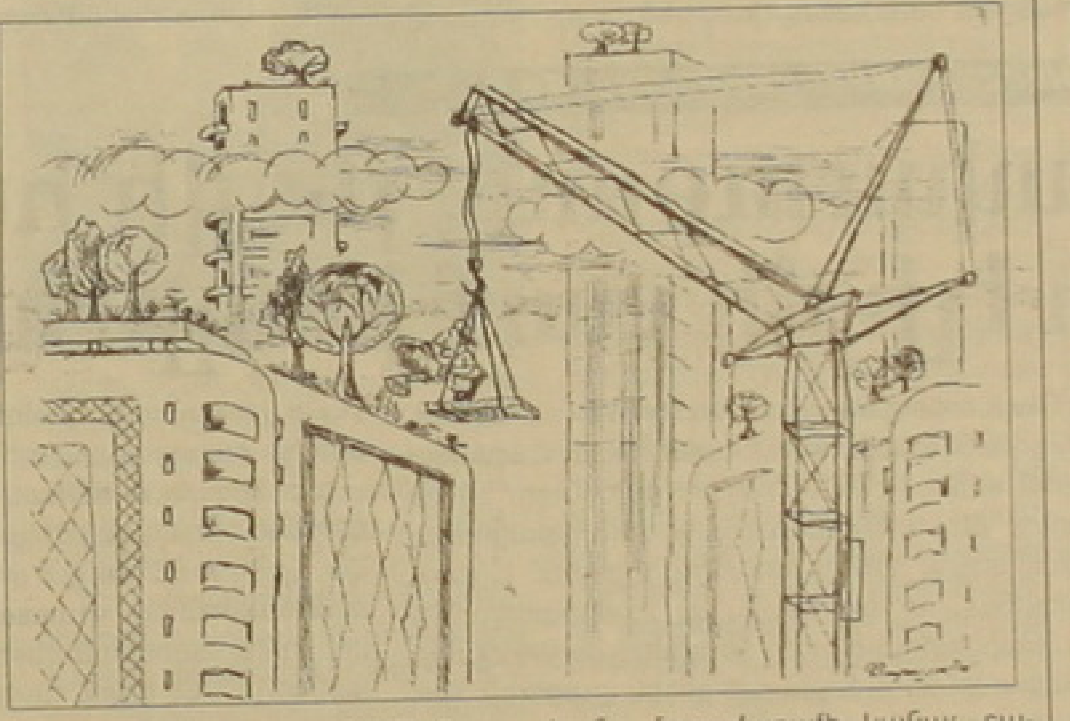

միայն պարզվեց, որ տնկիներն աճեցվել են գաջի հումք ներկայացնող հողաշերտերի մեջ: Ավետ Մարտիրոսյանն ասում է, որ իրենք փողոցներում ու մայրուղիների վրա նույնպես «այնպիսի ծառատեսակներ կտնկեն, որոնք գազադիմացկուն են, փոշեկուլ, ջերմադիմացկուն», այսինքն, կդիմանան օդի աղտոտվածության մեծ չափաքանակներին, հատկապես Երեւանի կենտրոնում:

Առողջացվելու են նաեւ Երեւանի ՋԷԿ-ի հարեւանությամբ, - խիստ անմխիթար վիճակում գտնվող տնկարանի ներտնտեսային ցանցն ու ոռոգման համակարգը, փոխվելու է հողաշերտը, եւ այդ ամենը՝ 52,8 մլն դրամի ծախսով: Մյուս տարի այս տարածքում նաեւ նոր ջերմատուն կկառուցվի, որը ծաղիկների սածիլներ կարտադրի ծաղկի կարոտ մեր փողոցների համար:

Խորհրդային տարիներին Երեւանում ծաղկապատ տարածքները 5 հա էին կազմում: Այժմ միայն Նոր Նորք, Մալաթիա-Սեբաստիա եւ Կենտրոն համայնքներում ծաղիկներ կան, որոնք միասին կազմում են 1,5 հա:

կանը մայրաքաղաքի կանաչ տարածքների ծավալները հասցնել 1824 հա-ի, այսինքն, 3 անգամ մեծացնել ներկա ցուցանիշը: Դա նաեւ կնշանակի, որ 1 շնչին ընկնող կանաչ տնկարկի մակերեսը 4,5-ից կհասնի 19,5 քառ.մ-ի: Բայց ո՞ր տարածքներում են կանաչապատումներ արվելու, երբ կառույցներով ու տրանսպորտով լցված, շինարարական հեւքով համակված, թթվածնի քաղցով քաղաքում (օրինակ՝ կենտրոնում) 1 սմ ազատ տարածք չկա:

Բնականաբար, շահելու են արվարձանային համայնքները՝ Դավթաշեն, Մալաթիա-Սեբաստիա, Նոր Նորք, Աջափնյակ, Շենգավիթ: Ըստ վարչության նոր պետի, կենտրոնում հարցը լուծվելու է այլ ճանապարհով՝ «100 քմ ճակատամասով շենքի առջեւ մեկ մագլցող բույս տնկելով, կարելի է ողջ շենքը կանաչով ծածկել»:

Մի խոսքով, այս տարվանից Երեւանում որդեգրվելու է կանաչապատման այս եղանակը: Եվրոպայում դա կոչվում են ուղղաձիգ կանաչապատում:

ԿԱՐԻՆԵ ԴԱՆԻԵԼՅԱՆ

Կորյունի 25 հասցեում ապրել է Ծատուր Աղայանը

Երեւան, Կորյունի 25 հասցեում երեսուն տարի՝ 1953-1983 թվականներին բնակվել է պատմաբան, ակադեմիկոս Ծատուր Պավելի Աղայանը: Երեկ բացվեց համապատասխան հուշաքարը, եւ նրա ղեկավարությամբ աշխատած, ուսանած անձինք սիրով խոսեցին ակադեմիկոսի վաստակի եւ խորհրդային կարգերի արգելքները մեղմորեն ու հիմնավորապես հաղթահարելու կարողության մասին:

Աղայանն առաջինն է եղել, ով անդրադարձել է Սարդարապատի ճակատամարտին, հայդուկային շարժմանը, Անդրանիկ զորավարին եւ ոչ միայն հրապարակման, այլեւ հիշատակման համար արգելված պատմական այլ իրադարձությունների եւ անձանց: «Հայ ժողովրդի պատմություն» հատորյակի իր խմբագրած հատորները մասնագետներն այսօր համարում են քիչ փոփոխելի, քանի որ այն ժամանակ էլ Ծատուր Աղայանը կարողացել է ներկայացնել պատմական ճշմարտությունը:

Ամփոփվեցին «Ազգի» կայքէջի շնորհավորանքները

Մարտի 2-ից բաց էր «Ազգի» կայքէջի մարտի 8-ի շնորհավորանքների սրահը, որի միջոցով մեր բոլոր ընթերցողները, համակիրները եւ առհասարակ բոլոր ցանկացողները կարող էին շնորհավորել իրենց կանանց, մայրերին, ընկերուհիներին, աղջիկներին՝ գարնանային ամենաջերմ տոնի՝ Մարտի 8-ի կապակցությամբ: Մեկ շաբաթվա ընթացքում մեր կայքէջի միջոցով իրենց սիրելի կանանց եւ աղջիկներին, մայրերին ու քույրերին շնորհավորել են մեր հայրենակիցները ոչ միայն Հայաստանից, այլեւ Բրյուսելից, Մոսկվայից, Կանադայից, Լոնդոնից, Բելգիայից, Գլենդելից:

Համայն աշխարհի մայրերին Մարտի 8-ի կապակցությամբ շնորհավորել է նաեւ **Սոնա Արշունեցին** Բրյուսելից՝ ցանկանալով առողջություն, երջանկություն եւ մեծ սեր: «Չոր անապատն էլ թող դառնա մայրիկ, իմանա որդուց ինչ կա քաղցրիկ», իր մաղթանքում գրել է Արշունեցին: Բելգիայից **Համո Արմավիրցին** շնորհավորելով կանանց եւ մայրերին՝ գրել է. «Գեղեցիկը շատ է աշխարհում, բայց ոչ մի գեղեցկություն չի կարելի համեմատել կանացի գեղեցկության հետ: Շնորհակալ լինենք Աստծուն, որ Դուք կաք»: Մանկական, կենսաբանության, բնության, կենդանիների ու քրիստոնեության թեմաներով հաղորդումների բացակայությամբ մտահոգված **Սիլվան Բելգիայից** մաղթել է. «Թող ամեն կին արժանի լինի ծնելու եւ մայր լինելու»: Շնորհավորելով մայրերին **Նունե Սարյանն** էլ մեջբերել է Նժդեհի խոսքերը. «Մայրերի ափի մեջ պետք է փնտրել ազգի ճակատագիրը»:

Ինչպես խոստացել էինք, լավագույն շնորհավորանքների եւ մաղթանքների հեղինակները ստանում են **«Ազգի»** գրադարանի հետաքրքրական հրատարակություններից: Մեր թերթի գրադարանի հրատարակությունները ստանալուն են արժանանում Սոնա Արշունեցին (Բրյուսել), Ժանետա Հակոբյանը (Կանադա) եւ Սիլվան (Բելգիա), ովքեր կարող են իրենց նվերները ստանալ Հանրապետության 47 հասցեում գտնվող **«Ազգի»** խմբագրատնից:

Գ. Գ.

ՀԱՐՑԱԶՐՈՅՑ

«Գործող քաղաքապետը...»

1-ին էջից

Նա անգամ նախագծման աշխատանքների իրականացման վրա փող աշխատեց, քանի որ այդ աշխատանքները իրականացրեց ինչ-որ մի կազմակերպության միջոցով, որի հետեւում կանգնած էր քաղաքի գլխավոր ճարտարապետը, որը նույնպես չուներ համապատասխան մասնագիտական փորձառություն: Այդուհանդերձ, ամենամեծ հանցագործությունը իրականացվեց խողովակների փոխման աշխատանքների ժամանակ: Ծրագրով նախատեսված էր, որ հին խողովակները պետք է փոխարինվեն եվրոպական չափանիշներին համապատասխան նոր խողովակներով, սակայն, բոլորիս աչքի առաջ բերեցին եւ քաղաքի գրեթե բոլոր բազմաբնակարանային շենքերի ջրամատակարարման բակային ցանցերի մոնտաժումը կատարեցին օգտագործված, չգիտես որ աղբանոցից գտած խողովակներով:

- Ի դեպ, որքանո՞վ են ճիշտ տեղեկությունները, որ այդ խողովակները ապամոնտաժվել են Դալարիկ գյուղի խոզաբուծական համալիրից:

-Իհարկե, նման տեղեկություններ եղել են եւ կան մարդիկ, ովքեր պնդում են, որ իրոք այդ խողովակները ապամոնտաժվել են ձեր հիշատակած վայրից, բայց ես, ցավոք, դա ապացուցել չեմ կարող: Սակայն, խնդիրն այն է, որ բակային ցանցը եւ ջրամբարից քաղաք եկող գրեթե 1,5 կիլոմետր երկարության 359 մմ մագիստրալ խողովակը եւս եղել են օգտագործված ու մաշված: Դա ապացուցվել եւ հաստատվել է նաեւ փորձաքննությամբ. կազմված ակտում հստակ գրված է, որ խողովակները 30 եւ նույնիսկ ավելի տոկոս քայքայված են, ինչը չէր կարող մի քանի ամսվա շահագործման ընթացքում լինել, որովհետեւ այդ խողովակները նախատեսված են 30 տարի շահագործման համար: Եվ միայն այն բանից հետ, երբ մենք համապատասխան հայտարարությամբ դիմեցինք դատախազություն, որտեղ հարուցվեց քրեական գործ, այդ աշխատանքների իրականացումը «Լեգենդա» ընկերությունից անցավ «Նոր ակունք» ընկերությանը, որն էլ սկսեց աշխատել նոր խողովակներով: Այս ամենի մասին ես խոսում եմ, որովհետեւ բոլոր այս դրվագները բացահայտում են այդ մարդու իրական բարոյական նկարագիրը: Ոչ մի նորմալ մարդ իրեն թույլ չէր տա գնալ նման հանցագործ քայլի եւ, ըստ էության, թունավորել այն քաղաքի բնակիչներին, որի քաղաքապետն է ինքը: Այդ, այսպես կոչված, փոխված խողովակներով, գրեթե 6 ամիս ոչ թե ջուր, այլ դեղնավուն ինչ-որ անհասկանալի հեղուկ էր հոսում: Ի դեպ, այդ վտանգը այժմ էլ շարունակում է մնալ, քանի որ կոռոզիայի, քայքայման պրոցեսը անընդհատ է: Այսինքն, այս մարդու համար իր ղեկավարած քաղաքի բնակիչների առողջությունն ու անվտանգությունը գրոշի արժեք չունի: Արմավիրի եւ արմավիրցիների դեմ ուղղված էլ ինչ հանցագործություն պետք է նա աներ, որ մենք տայինք նրա գնահատականը: Համայնքի ղեկավարի պարտականությունների մեջ մտնում է քաղաքի բնակչության շահերի եւ իրավունքների պաշտպանությունը, իսկ գործող քաղաքապետը ոչ միայն չի պաշտպանում, այլեւ այդ շահերի ու իրավունքների թիվ մեկ ոտնահարողն է: Այդ մարդը իսկական աղետ է Արմավիրի համար, եւ այդ աղետից Արմավիրը պետք է փրկել:

- Պարոն Մնոյան, բայց չէ՞ որ նույն այդ խողովակաշարից եկող ջրից օգտվում է նաեւ քաղաքապետն ու իր ընտանիքի անդամները:

- Ես լսել եմ, որ նա ոչ միայն իր խմելու, այլ նաեւ կենցաղային կարիքների համար անհրաժեշտ ջուրը բերում է Թալինից: Այսինքն, նա իր ու իր ընտանիքի համար անձնական օգտագործման ջրագիծ ունի: Ի դեպ, Արմավիրում ծորակից եկող ջուրը չեն խմում բոլոր նրանք, ովքեր հնարավորություն ունեն ջուր գնելու, կամ ինչ-որ տեղից բերելու:

- Սակայն Ռուբեն Խլղաթյանը գրեթե ամեն օր տեղական հեռուստաընկերություններին հարցազրույցներ է տալիս եւ պատմում է, թե ինչ հսկայական աշխատանք է կատարել ինքն Արմավիրի քաղաքապետի պաշտոնում, ինչը չէր արվում նախկինում: Այս առումո՞վ ինչ կասեք:

-Ես կարող եմ ընդամենը երկու օրինակով ապացուցել, թե ինչպես նա կարող էր կրկնապատկել-եռապատկել քաղաքի բյուջեն, որը, սակայն, չի փնտրում զուտ անձնական շահից ելնելով: 2004 թվականից հողը տրվեց համայնքներին, եւ այդ հողի օտարումից առաջացած գումարները մուտք են արվում ֆոնդային բյուջե, որը ուղղվում է քաղաքի զարգացմանը: Սակայն, գործող քաղաքապետը այդ առիթը եւս օգտագործեց՝ փող աշխատելու համար: Հայտնի է, որ հողի կադաստրային եւ շուկայական արժեքի միջեւ հսկայական տարբերություն կա, եւ նա այսօր քաղաքի կենտրոնի հողատարածքները ձեւակերպում է իր ազգականների անունով ու հարյուր անգամ ավելի թանկ վաճառում է: Այսինքն, համայնքին պատկանող հողը, որի վաճառքից առաջացած գումարները պետք է ուղղվեին քաղաքի խնդիրների լուծմանը, քաղաքապետը ուղղել է սեփական գրպանը: Թե՛ ես, եւ թե՛ բոլոր արմավիրցիները հրաշալի տեղյակ են, որ միայն մեկ հողատարածքի վաճառքից նրա գրպանը 350 հազար դոլար գումար է մտել, իսկ դա մեր համայնքի տարեկան բյուջեի կեսն է:

- Պարոն Մնոյան, փաստորեն, եթե Խլղաթյանը նորից ցանկություն ունի վերընտրվելու, նշանակում է, որ դեռ վաճառելու բան մնացե՞լ է:

- Եթե մարդը իրեն օրենքից վեր է դասում, նա միշտ էլ սեփական հարստությունը բազմապատկելու համար վաճառելու բան կգտնի: Օրինակ, օրենքն արգելում է վաճառել բյուջետային հիմնարկների հողատարածքները՝ քանի դեռ դրանք լուծարված չեն: Բայց նա, խախտելով օրենքը, վաճառել է նաեւ քաղաքի կենտրոնի մանկապարտեզներից մեկի հողատարածքը: Այսքանից հետո ցանկացած մեկնաբանություն, կարծում եմ, ավելորդ է:

- Իսկ ավագանին ինչո՞ւ չի խոչընդոտել նրան: Չէ՞ որ բոլոր այդ որոշումները պետք է վավերացվեն նաեւ ավագանու կողմից:

-Ըստ էության, ավագանիների ինստիտուտը գրեթե չի գործում, որովհետեւ երբ ավագանու որեւէ անդամ փորձում է հակադրվել նրան, անմիջապես դառնում է քաղաքապետի անձնական թշնամին եւ ենթարկվում հալածանքների: Խլղաթյանն ինչպես ինքն է սիրում հարաբերվել իր վերադասների հետ՝ լղրճուն եւ լղոզված ձեւով, նույնն էլ պահանջում է կարգավիճակով իրենից ներքեւ կանգնածներից: Ես հիշում եմ, որ երբ նա գնաց Ֆրանսիա, վերադառնալուց հետո որոշեց, որ ինքը Փարիզի քաղաքապետից ոչ մի բանով պակաս չէ, ուստի ինքն էլ պետք է 60-70 հազար դոլարանոց ծառայողական մեքենա ունենա: Եվ երբ նա այդ հարցը բարձրացրել էր, որ քաղաքի բյուջեից իր համար «Պրադո» ջիպ գնեն, ավագանու անդամներից մեկը ասել էր. «Պարոն քաղաքապետ, ախր մենք դեռ այն քաղաքը չենք, որ նման շռայլություն մեզ թույլ տանք: Այլ խնդիրներ կան, եկեք այդ գումարով դրանք լուծենք»: Նման տեսակետ հայտնելուց հետո այդ ավագանին դարձել է քաղաքապետի անձնական թշնամին: Ահա սա է իրականությունը, եւ նման որակի մարդը կրկին ուզում է Արմավիրը դարձնել իր անձնական շահերի պատանդը: Այդուհանդերձ, ես ուզում եմ հավատալ, որ գոնե մի անգամ մեր ժողովուրդը պետք է իր ընտրությամբ համարժեք պատասխան տա նման կերպարների հավակնություններին, որպեսզի քաղաքապետերը հասկանան, որ մեր ժողովրդի ինքնասիրության հետ չի կարելի խաղալ, եւ չի կարելի անընդհատ ոտնահարել ժողովրդի արժանապատվությունը:

- Իսկ հնարավո՞ր է, որ հերթական անգամ ընտրությունում որոշիչ լինի ոչ թե ժողովրդի քվեն, այլ ընտրակեղծիքներ անելու հմտությունը:

- Նման մտավախություն, իհարկե, բոլորիս մոտ էլ կա: Չնայած, նաեւ հույս կա, որ այս անգամ ընտրությունները կընթանան առանց էական կեղծիքների: Խորհրդարանական ընտրություններից առաջ տեղի ունեցող այս ընտրությունը փորձաքար է հանդիսանալու համապետական ընտրությունների համար, ուստի իշխանությունները պետք է ամեն ինչ անեն՝ ընտրակեղծիքները բացառելու համար: Բացի այդ, չնայած գործող քաղաքապետը ՀՀԿ անդամ է, սակայն մյուս թեկնածուին պաշտպանում է «Բարգավաճ Հայաստանը», եւ ես վստահ եմ, որ այս կուսակցությունը լուրջ հնարավորություններ ունի պաշտպանելու ընտրությունների նորմալ եւ ազատ ընթացքը, ինչպես նաեւ ունի անհրաժեշտ վճռականություն եւ կամք՝ ընտրակեղծիքներ թույլ չտալու համար:

-Ա.-

Կարս-Ախալքալաքը՝ հայ-վրացական հարաբերություններում դանդաղ գործողության ռումբ

«Պետք է տալ Ջավախքում տիրող իրավիճակի գնահատական, Ջավախքին սպառնում են մեծ մարտահրավերներ, որոնց դեմ մենք շատ ենք պայքարել: Դրանցից առաջինը մեր քաղաքական կարգավիճակի բարձրացման հարցն է, որ վրացական կենտրոնական իշխանությունը լռության է մատնել: Կարեւորագույն է նաեւ հայոց լեզվին կարգավիճակ տալու հարցը», ասում է Ջավախքի մտավորականների միության նախագահ **Ազատ Ճիպակցյանը**:

Ըստ նրա, մեր օրերի նոր մարտահրավերն էլ Վրաստան-Թուրքիա-Ադրբեջան եռանկյունու ստեղծմամբ Կարս-Ախալքալաք նախագիծն է: «Արդեն իսկ առկա է Կարս-Գյումրի երկաթգիծը, եւ երկրորդ գիծը տանելը այս եռանկյան պետությունների կողմից միայն նշանակում է շրջափակել Հայաստանը», կարծում է Ճիպակցյանը: Այդ նախագիծը Ջավախքի հայերի համար սեփական միջոցների կորուստ է՝ հողեր, ագարակներ, մշակույթ, հաղորդակցության միջոցներ եւ այլն: Եվ ամենագլխավորը, եթե այսօր Թուրքիան չի ցանկանում հանել Հայաստանի շրջափակումը, ճանաչել ցեղասպանությունը,

Դավիթ Ռստակյան

Ջավախք. ինքնավարություն, լեզվի հարց, արտագաղթ ու էլի մի շարք խնդիրներ

ապա, ըստ Ճիպակցյանի, «չպետք է թույլ տալ, որ թուրքական յաթաղանը նորից ներխուժի Ջավախք: Մեկ անգամ ջավախահայերը տեսել են նրանց հասցրած վնասները. 1918 թվականին Ջավախքի վրա Թուրքիայի հարձակման ժամանակ 40 հազար կորուստ եղավ: Իսկ այսօր ինչո՞ւ պիտի թուրքը գա: Եթե եկավ, մեզ ստիպելու է խոսել թուրքերեն, լսել թուրքական երաժշտություն: Ինչպես մեզ այսօր պարտադրում են վրացերենը, վաղը կպարտադրեն թուրքերենը»:

Ջավախքի հայությունը, Ջավախքի մտավորականների միության նախագահի խոսքերով, ուզում է իր խոսքը հասցնել Վրաստանի իշխանավորներին, որ այդ քայլին չգնան: «Դա հայ-վրացական հարաբերություններում կարող է դանդաղ գործողության ռումբ դառնալ: Միացյալ Նահանգները, Եվրոմիությունը, էլի կառույցներ դեմ են արտահայտվել այդ նախագծին: Իսկ ինչո՞ւ է Վրաստանը ուզում իրականացնել այդ շինարարությունը:

Ազատ Ճիպակցյան

Ուզում է իրագործել, որ փոփոխի մեր ժողովրդագրական պատկերը, կրկին կլինի թուրքի իշխանություն, ինչպես եղել է երկու հարյուր տարի: Եթե այդ նախագիծը դիտվում է զարգացում, ապա կասեի, որ դա պետք է թուրքական կառավարությանը»:

Ազատ Ճիպակցյանը այս մոտեցմանը համաձայն չէ: «Եթե իսկապես Վրաստանը ժողովրդավարական երկիր է, ապա պիտի հաշվի նստի մեր կարծիքի հետ: Մինչդեռ վրացական իշխանությունները մոտենում են որպես «աղան մենք ենք, բակլան խաշած կցանենք», բայց այդպես չի լինի»:

Վրացերեն իմանալու հապշտապ պահանջը՝ օրենսդրական ահաբեկչություն փոքրամասնությունների հանդեպ

Այսօր Ջավախքի թիվ մեկ խնդիր են լեզվի հարցն ու ինքնավարությունը: Այսպիսին է Ախալքալաքի շրջանի ներկայացուցչական մարմնի՝ շրջանային ժողովի անդամ, «Վիրք» չգրանցված կուսակցության համանախագահ **Դավիթ Ռստակյանի** մոտեցումը: «Վրաստանը պարտավորվածություններ ունի Եվրախորհրդի առաջ փոքրամասնությունների իրավունքների առումով, օրինակ, լեզվի կապակցությամբ, որ սակայն չի կատարում: Ընդունվել է փոքրամասնությունների պաշտպանության շրջանակային կոնվենցիան, բայց չի ընդունվել լեզվի խարտիան: Մենք պահանջում ենք, որ դա արագացվի, որովհետեւ տարածաշրջանում այնպիսի գործընթացներ են տեղի ունենում, որ եթե այդ խնդիրները չլուծվեն եւ միջազգային կոնվենցիաները չվավերացվեն, մենք շատ կտուժենք», համոզված է Դավիթ Ռստակյանը:

Աշխատանքի ընդունվելու համար, օրինակ, պարտադիր է վրացերենը, մինչդեռ Ջավախքում հայերը չեն տիրապետում այդ լեզվին, կառավարությունն էլ ժամանակ չի տալիս սովորելու: «Ես դա համարում եմ օրենսդրական տեռոր Ջավախքի ազգաբնակչության համար: Լեզվին չենք տիրապետում, որովհետեւ Ջավախքը անկախ Վրաստանի կազմում մի քանի տարվա պատմություն ունի: Դրանից առաջ ուղղակի տարբերակ չի եղել տիրապետելու վրացերեն լեզվին, նման հարց չի դրվել: Եվ հիմա մեզանից պահանջում են իմանալ վրացերեն եւ իբր ինտեգրվել պետությանը: Դա անհեթեթություն է», կարծում է Ռստակյանը:

Ըստ «Վիրք» չգրանցված կուսակցության համանախագահի, Ջավախքում արվում է ամեն ինչ, որ ուղեղները, երիտասարդները դուրս մնան կառավարման գործընթացներից: «Միեւնույն ժամանակ, եթե պատճառը վրացերենն է, ապա ինչպե՞ս հասկանալ, որ Վրաստանի այլ տարածաշրջաններում, օրինակ, Թբիլիսիում հայերը ներգրավված չեն ներկայացուցչական մարմիններում, չնայած գիտեն վրացերեն: Գործադիր մակարդակում ընդհանրապես հայ չկա: Վերջերս Վրաստանում ներկայացվեց Միջազգային ճգնաժամային խմբի Ջավախքի առնչությամբ կատարած հետազոտությունը (որին մեր ընթերցողները ծանոթ են «**Ազգի**» հրապարակումներից - Ա.Հ.), որտեղ ըստ էության ասվում է այն խնդիրների մասին, որոնք մենք ենք նշում: Ընդ որում, զեկույցում Վրաստանին առաջարկվում է լրջորեն վերանայել փոքրամասնությունների հանդեպ տարվող քաղաքականությունը»:

Ինչ վերաբերում է Կարս-Ախալքալաք-Թբիլիսի-Բաքու նախագծին, ապա այն, ըստ Դավիթ Ռստակյանի, միանշանակ քաղաքական նախագիծ է, որը ոչ միայն մեկուսացնում է Հայաստանը, այլեւ վնասում է Ջավախքի հայերի շահերը: «Ամենից առաջ Ջավախքը գյուղատնտեսական շրջան է, եւ այդ նախագծի իրագործմամբ կոչնչացվեն զգալի հողատարածքներ: Ստեղծված աշխատատեղերում, համոզված եմ, հայերին չեն աշխատեցնելու՝ թեկուզ «անվտանգության» պատճառաբանությամբ: Վարվող քաղաքականության տրամաբանությունն այն է, որ հայերի աշխատելը այդ նախագծում անվտանգ չէ: Չի ընդունված ցեղասպանության հարցը եւ ոչ միայն Թուրքիայի, այլեւ Վրաստանի կողմից: Ընդ որում, տվյալ դեպքում չի երաշխավորվում նաեւ հայերի անվտանգությունը», հավաստացած է Դավիթ Ռստակյանը:

Վրաց անվտանգության ծառայությունները՝ ակտիվ մասնակից Ջավախքի կյանքին

«Ջավախքի ներկա վիճակը Շեւարդնաձեի կառավարման ժամանակի հետ համեմատած ավելի ծանր է, հատկապես փոքրամասնությունների կտրվածքով», գտնում է «Ջավախք» ժողովրդական շարժման նախագահ, Ախալքալաքի շրջանային ժողովի նախագահի տեղակալ **Նորիկ Կարապետյանը**:

Պրն Կարապետյանի խոսքերով, Վրաստանը կամաց-կամաց դեպի դիկտատուրա է գնում: «Եթե առաջ միայն վրացերեն էին պահանջում աշխատանքի անցնելիս, հիմա անվտանգության «մաղով» պիտի անցնեն մինչեւ աշխատանք ստանալը: Օրինակ, մեր շրջանային ժողովն ընդունել է որոշում գյուղապետների նշանակման մասին, բայց արդեն երեք ամիս է ոչ մի նշանակում չի արվել, այսինքն գյուղերում իշխանություն չկա: Պատճառն այն է, որ ինչ-որ թեկնածության անվտանգության ծառայությունները չեն համաձայնում, ինչ-որ թեկնածություններ էլ ուրիշ կողմերին հարմար չեն: Այդպես մնացել են գյուղերն անիշխան»:

Կրկին ու կրկին մեծ խնդիր է լեզվի հարցը: «Ախալքալաքի շրջանային ժողովում մենք պիտի պահանջենք, որ նախ գործավարությունը լինի հայերեն: Երբ հայերը բարձրացրել էին նման հարց, վրացական իշխանությունները եվրոպական կառույցներում ներկայացնում էին, թե մենք պահանջում ենք հայերենին պետական լեզվի կարգավիճակ տալ: Բայց արդեն տեղում մենք այդ կառույցների ներկայացուցիչներին բացատրեցինք, որ մեր ուզածը վրացերենի կողքին հայերենին եւս տարածաշրջանային լեզվի կարգավիճակ տալն է, որպեսզի հայերենը դասավանդվի դպրոցներում, հայերեն լինեն գործավարությունը եւ դատավարությունը: Վերջինս բավականին կարեւոր է, քանի որ չկա վրացերենի իմացություն», պարզաբանում է Նորիկ Կարապետյանը:

Ըստ նրա, պետք է աշխատել, որ շրջանային ժողովում բարձրացվեն այդ հարցերը, «թեեւ նույն այդ ժողովում մարդկանց իրար դեմ տրամադրող ասեկոսեներ են տարածվում, հակասություններ են առաջացնում շրջանի գործադիր եւ օրենսդիր մարմինների միջեւ: Պետք է աշխատել ժողովրդի հետ, որպեսզի պատրաստ լինի նման բաների»:

Կարս-Ախալքալաքի առնչությամբ էլ Կարապետյանը փաստում է, որ շրջանային ժողովից փորձել են տեղեկանալ տեղացիների դիրքորոշման մասին: «Այդ նախագիծը ե՛ւ տնտեսապես, ե՛ւ քաղաքականապես կվնասի մեր տարածաշրջանին: Մի որոշ ժամանակ Ախալքալաքի շրջանը գուցե տնտեսապես հարստանա, սակայն դրանից չեն օգտվի հայերը, այլ վրացիներն ու թուրքերը»:

Տեղական ինքնակառավարումը՝ կառավարվող ու վերահսկվող

«Ջավախքի իրավիճակի որակումները պետք է կապել ինքնակառավարման մարմինների ընտրությունների հետ, որովհետեւ արմատապես փոխվում է պետության քաղաքական կառուցվածքը եւ այդ ֆոնին դեռ վաղ է խոսել Ջավախքում մեծ փոփոխությունների մասին», վստահ է Վրաստանի հայ գրողների «Վերնատուն» միության նախագահ, Նինոծմինդայի շրջանի (շրջանային գամգեոբայի) կրթության, մշակույթի եւ սպորտի ծառայության պետ Ժորա Սնղջյանը:

Երբ տեղական ինքնակառավարման մարմինները լիիրավ վերցնեն տեղական իշխանությունը, ըստ Սնղջյանի, հնարավոր կլինի որոշ հարցեր լուծել: «Տեղական ինքնակառավարման մարմինների Վրաստանի օրենքը Ջավախքի համար բավականին շահեկան կետեր ունի, թեեւ կան նաեւ ոչ շահեկանները: Մեկ-երկու տարի հետո հնարավոր կլինի խոսել, թե ինչ քաղաքական բարեփոխում է իրականացվում տեղական ինքնակառավարման համակարգում, բայց ներկա մեկ-երկու ամիսների ընթացքում կարելի է ասել, որ դեռեւս ինքնակառավարման համակարգն այնքան էլ ինքնակառավարվող չէ, այլ կառավարվող, վերահսկվող»:

Ժորա Սնղջյանի խոսքերով, Ջավախքում թիվ մեկ խնդիր մնում է լեզվի, դպրոցի խնդիրը, հայության, ազգային դիմագծի պահպանման հարցերը, որոնք համայնքային խնդիրներ են: «Առայժմ կենտրոնից ղեկավարվող ինքնակառավարման մարմինների դեպքում այդ խնդիրները դժվար լուծելի են»: Ինչ վերաբերում է Ջավախքի հայերին, ապա, Սնղջյանի կարծիքով, տեղական փոքր կատակլիզմներին նրանք պետք է ուշադրություն չդարձնեն, քանի որ հաճախ իշխանական խժդժությունները, ներքին կոնֆլիկտները խանգարում են համայնքի նորմալ կենսագործունեությանը:

«Ամիսներ պահանջվեց, որ իշխանության մարմինները նախագահներ նշանակեն, իրենց ապարատները ձեւավորեն: Այստեղ վատն այն է, որ այս սպասումների, խառնակությունների մեջ մոռացվում է գլխավոր խնդիրը. հայերի տեղը Ջավախքում եւ Վրաստանում, մեր ազգային նպատակների իրականացումը՝ ընդհանուր ազգային գործի մեջ որպես իր գույնն ունեցող համայնք, այնպես, ինչպես աշխարհի տարբեր երկրներում գործող հայ համայնքները», մտահոգություն է հայտնում Ժորա Սնղջյանը:

Ժորա Սնղջյան

Կարս-Ախալքալաք երկաթգծի շինարարությունը, նրա կարծիքով, առանձնակի վտանգ չի պարունակում: «Ոչ էլ մտածում եմ, որ դա այսօր պիտի դառնա մեզ համար գլխավոր հիմնախնդիր: Ինչքան էլ տհաճ է ու անցանկալի, այդ գիծը տնտեսական առումով գուցե եւ հարկավոր լինի: Եթե մտածում ենք, որ մեր հայ լինելն ու հայությունը պիտի պահպանենք մեր շուրջը չինական պարիսպ կառուցելով, ապա այդպես չի լինի», համոզված է Ժորա Սնղջյանը:

ԱՂԱՍԻ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Ախալքալաք-Երեւան

Լուսանկարները՝ www.hos.am-ի

ԲԵՎԵՐԼԻ ՀԻԼԶ, ԱՄՆ

Ջոն Էվանսն առաջին անգամ խոսում է իր փորձառության մասին

Մարտի 4-ին Բեւերլի Հիլզի «Բեւերլի հիլթոն» հյուրանոցում ավելի քան 900 հրավիրյալների ներկայությամբ տեղի է ունեցել Հայկական ուսումնասիրությունների USC ինստիտուտի կազմակերպած գալա-ընթրիքը ի պատիվ ՀՀ-ում Մ. Նահանգների նախկին դեսպան Ջոն Մարշալ Էվանսի: Միջոցառման ընթացքում հնարավոր է եղել ավելի քան 1 մլն դոլար հանգանակել ինստիտուտի օգտին: Երեկոյի բացմանը ներկաներին առաջին անգամ ցուցադրվել է «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ եւ խմբագիր Հարութ Սասունյանի անդուլ ջանքերի շնորհիվ ձեռք բերված Ֆրեզնոյի Սուրբ Երրորդություն հայկական եկեղեցու դահլիճում երկու տարի առաջ Էվանսի արտասանած ելույթի տեսաֆիլմը, որից հետո Սասունյանը ներկաներին է ներկայացրել պատվավոր հյուրին, նշելով նրա անցած ուղին եւ արդյունավետ ծառայությունները ինչպես Միացյալ Նահանգներին, այնպես էլ Հայաստանի Հանրապետությանը եւ մասնավորապես Հայկական դատին:

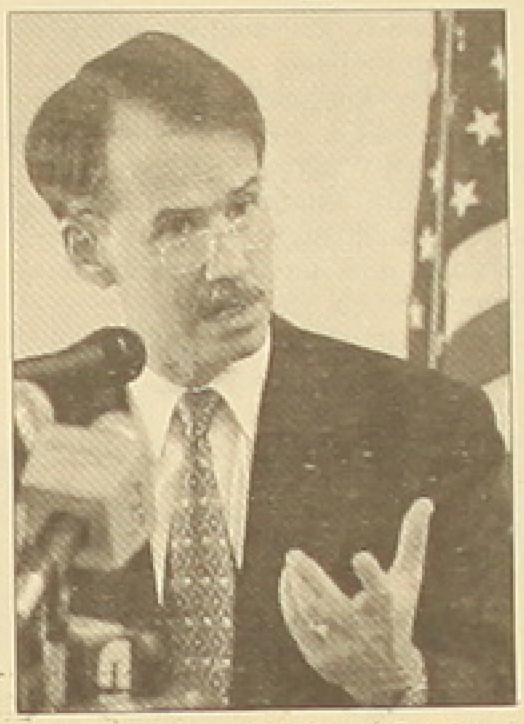

Այնուհետեւ, ըստ Սասունյանի մարտի 8-ի հոդվածի տվյալների, ելույթ է ունեցել նախկին դեսպանը, որն ի մասնավորի ասել է.

«Տարօրինակ եմ գտնում, որ որեւէ մեկը, այդ թվում նաեւ կառավարական նախկին մի պաշտոնյա, արժանանա պատվի պարզապես ճշմարտությունն ասելու համար: Գուցե դա մեր ժամանակները բնորոշող տխուր իրողություն է: Ինչեւէ, ոչ ոք չպետք է պարտական զգա իրեն այն բանի համար, որ ճշմարտությունն եմ ասել:

Երբ ես 1915-ի իրադարձությունները կոչեցի իրենց պատմական ճշգրիտ բառով՝ ցեղասպանությամբ... գիտեի՝ ինչ եմ անում եւ ինչ հետեւանքներ կարող էր ունենալ իմ կարիերայի համար: Որոշումը ամբողջովին իմն էր, ոչ ոք չի ստիպել ինձ եւ ես շարունակում եմ մնալ իմ կարծիքին: Դրա պատասխանատվությունը ստանձնել եմ, վճարել գինը եւ այսօր ազատ եմ լինելու ձեզ հետ այս երեկո օժանդակելու Հայկական ուսումնասիրությունների ինստիտուտի ծրագրերին:

Մենք բոլորս գիտակցում ենք, որ ճշմարտության հասնելն ու սահմանումներ տալը հեշտ չեն լինում: Ավելի քան իննսուն տարիներ առաջ կատարված իրադարձությունները մեկնաբանելիս մենք չպետք է առաջնորդվենք մեր տեսանկյունով, այլ նրանց, ովքեր ականատես են եղել այդ բոլորին, ինչպես Հենրի Մորգենթաուն եւ հյուպատոս Լեսլի Դեյվիսը: Մենք պետք է առաջնորդվենք դիվանագիտական արխիվների եւ վերապրածների հիշողությունների փաստական իրողություններով:

Պետքարտուղարության գրադարանի մուտքին կցված են Թոմաս Ջեֆերսոնի հետեւյալ խոսքերը. «Մենք չենք վախենում գնալ ճշմարտության հետեւից, ուր էլ դա մեզ առաջնորդի: Ոչ էլ վախենում ենք հանդուրժել որեւէ սխալ, քանի դեռ (առողջ) դատողությունը չի պայքարել դրա դեմ»:

Դժբախտաբար, այդ իրողությունը, որ մեզ հստակորեն ասում է, որ 1915-ի կատարվածը ցեղասպանություն էր, ամենեւին ազատ չէ այսօր պայքարելու կեղծ պնդումների դեմ: Ցեղասպանությունը ժխտելու մի երկրի պաշտոնական քաղաքականությունը խոչընդոտ է ճշմարտության որոնման գործընթացին: Իսկ այդ ժխտմանը համակերպված այլ երկրների քաղաքականությունները չեն ծառայում ճշմարտությանը: Հետեւանքում տեսնում ենք այն, ինչ տեղի ունեցավ քառասուն օր առաջ՝ Հրանտ Դինքի սպանությունը:

Հայոց ցեղասպանությունը որպես այդպիսին պետք է ճանաչվի Ներկա Կոնգրեսում:

Շատերն են ինձ հարցրել, թե ինչու 2 տարի առաջ որոշեցի բարձրաձայնել Հայոց ցեղասպանության մասին: Ես հայ չեմ: Հայ ազգականներ չունեմ, նույնիսկ ամուսնական կապի հետեւանքով եւ 35 տարվա դիվանագիտական կարիերայի ընթացքում այլ դեպք չի եղել, որ ես չհավանեմ կամ չկարողանամ պաշտպանել Մ. Նահանգների քաղաքականությունը:

Բայց երբ Հայաստանի դեսպան նշանակվեցի, ես դեմ-հանդիման եկա Հայոց ցեղասպանության դժվարին խնդրին: Ես այժմ գիրք եմ գրում մտավոր զարգացման այն ուղու մասին, որ անցել եմ Հայաստանի, հայերի եւ ցեղասպանության մասին ոչինչ չիմանալուց դեպի այն կետը, երբ ես պարտավորված զգացի բարձրաձայն հակադրվել կառավարության քաղաքականությանը: Հուսով եմ, իմ փորձառությունը կօգնի ուրիշներին, նաեւ նրանց, ում ազգանունները, ինչպիսին իմն, չեն վերջանում «յան»-ով, հասնելու նման եզրակացության: Հուսով եմ նաեւ, որ այդ գրքի ընթերցողների թվում կլինեն թուրքեր եւ թուրք-ամերիկացիներ:

Բայց մինչ այդ շատ բան կա անելու: Առաջին հերթին Հայաստանի Հանրապետությունը մեր կարիքն ունի: Անձամբ ես հպարտ եմ, որ Մ. Նահանգների կառավարության ծրագրերը Հայաստանում իրականություն դարձնելու գործընթացին մասնակցել եմ: Գիտեմ, որ այստեղ գտնվողներից շատերն են իրենց աշխատանքով եւ առատաձեռն նվիրատվություններով օժանդակել Հայաստանին: Շնորհակալություն բոլորիդ: Վստահ եմ, շարունակելու ենք մեր գործը: Հաջորդ 12 ամիսներին Հայաստանում սպասվում են ընտրություններ, եւ մենք փորձում ենք անել ամեն ինչ, որ դրանք լինեն ազատ եւ արդար: Ժողովրդավարության ուժեղացումը կնպաստի, որ երկիրն ինքը ուժեղ դառնա: Ամեն մի ընտանիքում էլ տարաձայնություններ լինում են: Որպես «օտար» (**այդ բառը նա հայերեն է արտասանել**) եւ այդ յուրահատուկ ընտանիքի ընկեր, կարող եմ համարձակորեն ասել, որ ամերիկահայ համայնքը լավագույնս է իրեն դրսեւորում, երբ կարողանում է միավորվել մի ընդհանուր նպատակի շուրջը, ինչպես դա տեղի ունեցավ 1988-ի երկրաշարժի ժամանակ: Բայց միասնականություն անպայման չպետք է դրսեւորվի միայն դժբախտությունների ժամանակ:

Մենք այս երեկո միասին ժամանակ անցկացրինք մտածելով անցյալի մասին: Բայց անձամբ ես առաջ եմ նայում, թե ինչ կարող ենք մենք անել ապագայում, միասին աշխատելով, ինչպես արել ենք անցյալում: Բարի երեկո եւ շնորհակալություն (**այս վերջին բառերը նույնպես հայերենով է արտասանել դեսպանը**)»:

(Դեսպանի խոսքը ներկայացված է կրճատումներով- խմբ.)

ՉՄՈՌԱՆԱԼՈՎ ՍԱՌԸ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ՎՏԱՆԳՆԵՐԸ

ՆԱՏՕ-ի ղեկավարը վախենում է դաշինքի պառակտումից

Շրյոդերը խոսում է քաղաքական վտանգի մասին

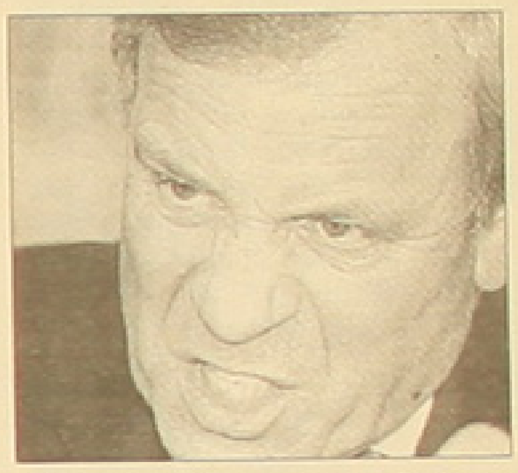

ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Յաապ դե Հոոպ Սխեֆերը գտնում է, որ դաշինքում կարող է պառակտում ծագել ամերիկյան հակահրթիռային համակարգի գոտում եւ դրանից դուրս գտնվող երկրների միջեւ: Այդ մասին նա հայտարարել է Լոնդոնի «Ֆայնենշլ թայմս» թերթին տված հարցազրույցում:

ՆԱՏՕ-ի ներկայացուցիչներն ասում են, որ ամերիկյան հակահրթիռային համակարգը չի պաշտպանի Եվրոպայի հարավարեւելյան մասը, որտեղ հարկ կլինի հակահրթիռային պաշտպանության լրացուցիչ համակարգ տեղադրել: Անձամբ Սխեֆերը կարեւորում է պաշտպանության միասնական համակարգի ստեղծումը:

Ամերիկյան համակարգի տեղաբաշխման դեմ հանդես են գալիս Ռուսաստանը եւ արեւմտաեվրոպական որոշ երկրներ: Անցյալ շաբաթ Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը հայտարարեց, որ ԱՄՆ-ի նախաձեռնությունը կարող է Եվրոպան վերադարձնել «սառը պատերազմի» ժամանակներին:

Լեհաստանում եւ Չեխիայում հակահրթիռային պաշտպանության ամերիկյան համակարգի տեղաբաշխման ծրագրերը «վտանգավոր եւ անհեթեթ» է անվանել Գերմանիայի նախկին կանցլեր Գերհարդ Շրյոդերը:

Դրեզդենում իր ելույթի ժամանակ նա բառացիորեն հայտարարել է. «Արեւելյան Եվրոպայում տեղաբաշխվելիք ամերիկյան հակահրթիռային համակարգը քաղաքականապես չափազանց վտանգավոր է: Ռուսաստանում եւ այլուր դա արդարացիորեն համարվում է շրջապատման անհեթեթ քաղաքականության իրականացում, որը միանգամայն անհարիր է Եվրոպայի շահերին»:

Գերմանիայի ներկայիս իշխանությունները եւս քննադատում են նախաձեռնության հեղինակներին, որոնք իրենց մտադրությունը «բավարար չափով չեն քննարկել» Մոսկվայի հետ:

Շրյոդերի խոսքերով, Արեւելյան Եվրոպայում ամերիկյան նոր համակարգի տեղաբաշխումը Ռուսաստանին կվանի Արեւմուտքից, մինչդեռ Եվրամիությունը, ընդհակառակը, պետք է ձգտի ամրապնդել կապերը Մոսկվայի հետ:

«Գերմանիան, Ավստրիան, Իտալիան պետք է հեռանան Աֆղանստանից»

«Խալիֆաթի ձայն» իսլամիստական խմբավորումը Գերմանիայի եւ Ավստրիայի իշխանություններին կոչ է արել Աֆղանստանից դուրս բերել սեփական զորքերը, այլապես ահաբեկչություններ կլինեն եվրոպական այդ երկրների տարածքներում: Այդ պնդումն է արվում իսլամիստների կայքէջերից մեկում:

Ռոյթեր գործակալությունը մեջբերում է տարածված հայտարարության հետեւյալ մասը. «Ինչո՞ւ եք վտանգում ձեր տնտեսական շահերը, հաճոյանալով Բուշին եւ նրա ելուզակախմբին: Հիմարություն չէ՞ արդյոք մոջահեդներին ահաբեկչությունների դրդել ձեր երկրներում»:

Զբոսաշրջությունից մեծ եկամուտներ ստացող Ավստրիայի կապակցությամբ նշվում է. «Այդ իրավիճակը կփոխվի, եթե Ավստրիան դառնա մոջահեդների թիրախ»:

Ենթադրվում է, որ «Խալիֆաթի ձայն» խմբավորումը կապված է «Ալ Ղաիդայի» հետ, քանի որ հայտարարության վերջում բերվում է Այման ալ Զավահիրիի տեսագրված հին ելույթներից մեկը:

Աֆղանստանում տեղաբաշխված ՆԱՏՕ-ի զորքերի կազմում կան մոտ 3000 գերմանացի զինվոր, 5 ավստրիացի սպա, ինչպես նաեւ 1950 իտալացի զինծառայող:

Ինչ վերաբերում է իտալացիներին, անցյալ երկուշաբթի Աֆղանստանի հարավում թալիբներն առեւանգել են «Լա Ռեպուբլիկա» թերթի հատուկ թղթակից Դանիելե Մաստրոջակոմոյին, նրա վարորդին եւ թարգմանչին: Թալիբների առաջնորդներից մեկը՝ մոլլա Դադուլլահը, Իտալիայի իշխանություններից պահանջում է նշել Աֆղանստանից իտալական զորքի դուրսբերման կոնկրետ ժամկետներ: Հակառակ դեպքում իտալացի լրագրողը մահապատժի կենթարկվի առաջիկա 5 օրվա ընթացքում:

Ի դեպ, անցյալ հինգշաբթի Իտալիայի խորհրդարանի 630 պատգամավորներից 534-ը հավանություն տվեցին Աֆղանստանում իտալական զորքի ֆինանսավորումը շարունակելու ծրագրին: «Ֆիգարո» թերթը գրում է, որ սենատը նույն հարցի առթիվ պետք է արտահայտվի այս շաբաթվա ընթացքում: Սենատում վարչապետ Ռոմանո Պրոդիի կողմնակիցների շարքերը նոսրացել են, ուստի հնարավոր են անակնկալներ:

Առայժմ Իտալիայի իշխանությունները հակված չեն փոփոխելու իրենց քաղաքական գիծը: Օրերս Բրյուսելի գագաթաժողովում Պրոդին հայտարարեց, որ ՆԱՏՕ-ի ուժերի կազմում ընդգրկված իտալական զորքերի հարցում «որեւէ փոփոխություն» չի լինելու:

Գ. Ք.

Շիրակը չի մասնակցի նախագահական ընտրություններին

Վիլպենը կաջակցի Սարկոզիին

Ֆրանսիայի նախագահ Ժակ Շիրակը կիրակի օրն ազգին ուղղված հեռուստաելույթում հայտարարել է, որ մտադիր չէ մասնակցել առաջիկա նախագահական ընտրություններին: Շիրակը նախագահի պաշտոնն զբաղեցնում է 1995 թվականից, իսկ քաղաքականությամբ զբաղվում է 40 տարուց ավելի, նշում է Ֆրանսպրեսը:

10 րոպեանոց ելույթում 74-ամյա Ժակ Շիրակը մասնավորապես ասել է, որ հպարտանում է «սքանչելի Ֆրանսիայի» նախագահի պաշտոնում իր կատարած աշխատանքով: Նա չի մանրամասնել, թե նախագահական ընտրություններում ինքը կաջակցի՞ արդյոք «Ժողովրդական շարժման միության» աջակողմյան կուսակցության առաջնորդ, ներքին գործերի նախարար Նիկոլա Սարկոզիի թեկնածությունը:

Ապրիլին կայանալիք նախագահական ընտրություններին, Սարկոզիից բացի, մասնակցում են սոցիալիստ Սեգոլեն Ռուայալը, «Ֆրանսիական ժողովրդավարության միության» առաջնորդ Ֆրանսուա Բայրուն, ինչպես նաեւ ծայրահեղ աջ «Ազգային ճակատի», ղեկավար Ժան-Մարի Լը Պենը:

Շիրակը ֆրանսիացիներին կոչ է արել չվախենալ համաշխարհային նոր զարգացումներից եւ միաժամանակ «երբեք չհրաժարվել ֆրանսիական մոդելից»: Այս կապակցությամբ «Ֆիգարո» թերթը կարծում է, որ դա նախազգուշացում է Նիկոլա Սարկոզիին, որն ամերիկամետ է եւ «հնացած» է համարում ֆրանսիական մոդելը:

Շիրակի խոսքերով, Ֆրանսիան «նման չէ մյուս երկրներին եւ ունի առանձնահատուկ պատասխանատվություն»: Խոսելով քաղաքակրթությունների բախման, կրոնական ծայրահեղականության մասին, նախագահը հանդուրժողականության, երկխոսության, մշակույթների հարգման կոչ է արել:

Ինչ վերաբերում է առաջիկա նախագահական ընտրություններին, վարչապետ Դոմինիկ դը Վիլպենը «Եվրոպա-1» ռադիոկայանին տված հարցազրույցում ասել է, որ ինքը կաջակցի Նիկոլա Սարկոզիին: Մարտի 8-9 անցկացված հարցման տվյալների համաձայն, նախագահական ընտրությունների առաջին փուլում Սարկոզին կստանա 28 տոկոս, Ռուայալը եւ Բայրուն՝ 23, Լը Պենը՝ 13 տոկոս:

Գ. Ք.

Թուրքիայում փակվել է ինտերնետային ընկերության կայքը

Ստամբուլից «Ֆայնենշլ թայմսի» թղթակից Վինսենթ Բոլանդը հաղորդում է, որ ժամանակակից Թուրքիայի հիմնադիր Քեմալ Աթաթուրքի հասցեին վիրավորական նյութեր տարածելու պատճառաբանությամբ փակվել է Թուրքիայում գործող խոշորագույն ինտերնետային ծառայություններ մատուցող ընկերության «YouTube» կայքը:

Մեծ ժողովրդականություն վայելող կայքը վերջին շրջանում հակասական եւ տարաբնույթ վեճերի առարկա է դարձել թուրք եւ հույն համախոհների միջեւ, որի հետեւանքով էլ անցյալ չորեքշաբթի օրը դատարանը որոշում է կայացրել դադարեցնել այդ կայքից օգտվելը: Թուրքերի մեկնաբանությամբ՝ «մոլեռանդ հույները» Աթաթուրքին վիրավորող «տեսաֆիլմեր էին հեռարձակում»: Դրանցից մեկն իբր թուրքերին եւ Աթաթուրքին ներկայացրել է որպես «միասեռականների»: «Թուրք թելեկոմը» նախ բավարարվել է այդ նյութերը վերացնել տալով, բայց հետագայում երբ գործ է հարուցվել, դատարանը վճիռ է արձակել ընդհանրապես փակել կայքը:

Հակառակ, որ կառավարությունը խոստացել է վերանայել 301-րդ հոդվածի գոյության նպատակահարմարությունը, թվում է, թե այն չի վերացվի, վերջում եզրակացնում է թղթակիցը: Կայքը փակ է մնալու մինչեւ դատարանի նոր որոշումը:

Հ. Օ.

Եղիշե Չարենց-110

*Այսօր լրանում է Եղիշե Չարենցի ծննդյան 110-ամյակը: Այդ առիթով հանրապետությունում եւ սփյուռքում կազմակերպվում են միջոցառումներ՝ դասախոսություններ, երեկույթներ, ցերեկույթներ: Այսօր շատերն են խոսելու մեծ բանաստեղծի մասին: Կարծում ենք, որ մեր ընթերցողին կհետաքրքրի **Վիլյամ Սարոյանի** հուշերից մի հատված:*

Առաջնորդս զիս վերելակով տարավ պանդոկին երրորդ կամ չորրորդ հարկը, հետո նրբանցքե մը անցնելով, մենք կանգ առինք բաց դռան մը առջեւ: Չհասկցա, թե ուրկե հանկարծ երեւաց Չարենց՝ ժպիտը դեմքին, մենք իրարու ձեռք սեղմեցինք եւ հայերեն խոսեցանք:

Հետո ան ռուսերենով աղջկան բան մը ըսավ, եւ աղջիկը անգլերեն ինծ հայտնեց, թե ինք պիտի հեռանա եւ մեզի մենակ ձգե՝ մեկ ժամեն վերադառնալու պայմանով:

Հունիսյան օր մըն էր, ցերեկեն վերջ՝ 1935 թվականին: Եվ այդ օրեն Չարենց մնաց իմ խոհերուս մեջ:

Միշտ նպատակ ունեի գրել Չարենցի մասին: Սակայն չեմ գրած շարք մը պատճառներով: Առաջին՝ որովհետեւ գրելիքս կրնար սխալ հասկցվիլ եւ Չարենցը մատնել անել կացության կամ անոր պատճառել մտահոգություն, անձնական դժվարություն, թերեւս, նույնիսկ դժբախտություն:

Ես կարող չէի նման պատասխանատվություն մը կրել խղճիս վրա:

Ես կարող էի միայն տարվետարի աղոթել, որպեսզի Չարենց, ով որ ալ ըլլա՝ իր ճակատագիրն ու բախտը շատ ծանր չկշռեն իրեն:

Խորապես գոհ էի, որ կարողացա հանդիպիլ իրեն ու, թեեւ, ինքը երբեք չխնդրեց ինծմե, որ չգրեմ իրեն, սակայն ես զգացի, որ այդ հետեւանք էր ներքին արիության ու հպարտության, զգացի նաեւ, որ իր անկեղծ, ջերմ ու ազնվական վերաբերմունքը ինծի հանդեպ արտահայտությունն էր իր կատարյալ վստահության, որ ես կըլլամ զգույշ ու զուսպ:

Երկրորդ, չգրեցի Չարենցի մասին, որովհետեւ ան բանաստեղծ է, որուն բանաստեղծությունը գրված է հայերենով, որ ես չեմ կարդացած:

Երրորդ, չգրեցի, որովհետեւ ես Չարենցին հանդիպեցա երեք, թե չորս անգամ միայն:

Սակայն Չարենցի մասին կան որոշ բաներ, որ կարծես կարող եմ ըսել: Նախ, կվախենամ, որ չկրցա ցույց չտալ, թե առաջին իսկ վայրկյանին նկատեր էի, որ Չարենց հասակով շատ փոքր մարդ էր եւ շատ տգեղ: Ես վստահ եմ, որ Չարենց տեսավ, թե ես նկատեցի այս պարագան: Սակայն, նույնիսկ եթե տեսավ, հայտնի չըրավ ու բան մը չըսավ:

Սակայն կես րոպե իսկ չանցած՝ Չարենցի հասակը փոքր չէր այլեւս... Անոր հասակը դարձավ կատարելապես անտեղի խնդիր մը, եւ փոխանակ տգեղ մարդ ըլլալու, ան դարձավ գեղեցկագույններեն մին: Անոր ձայնը ջերմ էր, եւ անոր աչքերը շիտակ էին, արթուն ու խելացի:

Փոքր մարմնով, խոշոր անձեւ գլխով եւ մեծ ու ծուռ քթով մարդ չէր Չարենց, այլ կենդանի անհատականություն մը, որու բնակավայրը՝ մարմինը, արկածով էր, ան էր, ինչ որ էր:

Անկարող էի հպարտ չզգալ, որ իրեն հետ եմ: Եվ փոխադարձաբար ան զգացուց, որ հպարտ է, որ ինծի հետ է:

Ասով չեմ ուզեր ըսել, որ մեր խոսակցությունը ջերմ սափակություններե կամ զիրար շնորհավորելե անդին չանցավ: Ճիշտ հակառակը: Ըլլալով հայրենակից, ըլլալով գրչի մարդ՝ մենք շուտով մեկ կողմ դրինք պաշտոնավարական կանոնները եւ խոսեցանք այնպես, կարծես շատ հին բարեկամներ ըլլայինք, որոնք պատեհություն չեն ունեցած իրարու հանդիպելու:

Կարճ խոսքով, ես անմիջապես սիրեցի Չարենցը, բայց ինչ որ ավելի կարեւոր է, ունեցա այն տպավորությունը, որ ան ճշմարտորեն մեծ մարդ է:

Շատ դժվար է բացատրել մարդկային մեծությունը, հաճախ մարդ կսխալի, երբ, մեր վեցերորդ զգայարանքի վրա հիմնվելով, այսինչի կամ այնինչի մասին կարծիք կկազմե:

Կարծեմ, Չարենց ինծի մեծ թվեցավ, որովհետեւ իր էության մաս կը կազմեին որոշ ապշեցուցիչ առաքինություններ եւ քանի մը զվարճալի թերություններ:

Անոր հոգեկան անկախության դեմ կար աշխարհ տեսած մարդու ժպիտը, անոր սուր մտքին հետ կար այնպիսի մանկական հետաքրքրություն մը, որ կտանի միամտության, անոր չափազանց քնքուշ վարվելակերպին կողքին կար ծաղրական չարաճճիություն մը, որ կարելի էր դյուրությամբ կոպտության տեղ դնել:

Սակայն երբեք կոպիտ չէր Չարենց: Սրամիտ էր, եւ իր սրամտության պաշտոնն էր հսկել ինքն իր վրա, որ փքուն չդառնա:

Արագ էր ամեն բանի մեջ, եւ անոր մեջ կար թե՛ կիրք, թե՛ վճռականություն. վճռականությունը ստեղծագործ մարդու մեջ, որուն ունեցած կիրքը ճշմարտության հանդեպ եղծված ու խարդախված էր դեպքերու բերումով, որոնցմե խուսափիլ կարելի չէր:

Այս դեպքերը, ըստ երեւույթին, պարտադիր էին. թեեւ իմաստուն, սակայն կարգադրություն մը, որ բարոյապես անհանգիստ կդարձնե մարդս:

Ես արդեն հանդիպեր էի շարք մը ականավոր հայերու, որոնք շատ զգույշ էին ինծի հետ ունեցած իրենց խոսակցության ժամանակ: Օրինակ, ինծի համար շատ անմեղ հարցում մը կըներ հայերու մասին, եւ պատասխանը կըլլար խուսափողական, զգույշ, անորոշ եւ նույնիսկ կասկածելի...

Չարենց, սակայն, գործ չուներ զգուշության հետ: Ան կըսեր ճշգրտորեն այն, ինչ որ կուզեր ըսել այդ վայրկյանին եւ որ խոսակցությունը կպահանջեր: Իսկ իր խոսքերուն մեջ կային հակասություններ, որոնք ցույց կուտային, թե Չարենցի հոգին ազատ էր տակավին եւ վճռած էր չկորսնցնել ազատությունը:

Նույն ատեն, սակայն, ան երբեմն բոլորովին արտառոց կամ անըմբռնելի բան մը կըսեր, բայց կխնդեր իր քթին տակեն ու կարծես ինքնիրենը բաներ մը կմրթմրթար:

Իր հայերենը կամ ոճը դժվար չեկավ ինծի, որովհետեւ կխոսեր զարմանալի պարզությամբ: Ոչ ալ իմ հայերենը դժվար եկավ իրեն. իրողությունը այն է, որ որեւէ խոսք չկրկնեցի եւ ստիպված չեղա որեւէ միտք երկրորդ անգամ բացատրելու:

Չարենց ինծի ըսավ.

- Դուն կգրես անգլերեն, այսուհանդերձ, դուն հայ գրող ես:

Ես համաձայն զգնվեցա ու նկատեցի, որ թեեւ ծանոթ չեմ իր գրություններուն, սակայն կկարծեմ, որ ինք, հակառակ որ հայերեն կգրե, այսուհանդերձ ու էապես համաշխարհային գրող է:

Չարենց պատասխանեց.

- Թերեւս. կամ հուսանք, որ այդպես է, թեեւ ինքնին բավարար է նաեւ հայ գրող ըլլալը:

Այս ամենը վերհիշելով չեմ ուզեր ըսել, թե բառացի կերպով կուտամ այն, ինչ որ խոսեցանք Չարենցի հետ, ավելի 20 տարի առաջ: Իհարկե, բառացի չեմ հիշեր: Մեր խոսածի իմաստը կհիշեմ ու պիտի հիշեմ միշտ, բայց բառերը թռեր են իմ հիշողութենես:

ՅԱՐԵՆԻՔ ԱՐԺԵՔՆԵՐԸ ԴԱՐՁՆԵԼՈՎ

Կուլված արժեքների ժամանակ եւ տարածք

Տարածք եմ ասում, որովհետեւ երբեմնի Հայաստանից մնացել է մի տարածք, որտեղ մի բուռ ժողովուրդ օրվա հացի խնդիր է լուծում: Սա իմիջիայլոց...

Անդառնալի կորուստների ու մեծ աղետի կանխազգացումն ունեմ: Հայ մարդու իմ դիրքերից, իմ դիտակետից լռելն այլեւս դավաճանություն է, չխոսելն այլեւս ջայլամախաղ է անցորդի ավազուտներում, 15 տարի շունչներս պահած սպասում ենք՝ ինչի՞... ո՞ւմ... Հազարավոր տարիներ այս ժողովուրդը մաքառել է, վիթխարի լարումների, վիթխարի կորուստների գնով հասել է տիեզերական նվաճումների դարաշրջան, որ այսօր աղբամանները փորփրող մուրացիկի տեսքով մեռնի՞ մայթերին, որ հոգեւոր նախճիրի զոհ դառնա, որ օտար աշխարհներից բերված անճոռնի ու այլանդակ կենսաձեւերի հնազանդ կրողն ու հլու սպասավո՞րը լինի, որ մշակութային կորուստների անդունդից ու ահավոր անկումներից այլեւս հետդարձ չունենա՞: Միայն այն, թե ամեն օր ինչ աղբ է թափվում մեր գլխին հեռուստաէկրաններից, բավարար է, որ ամեն վայրկյան հայտնվես վերակենդանացման բաժանմունքում: Միայն «գովազդները» բավական են, որ հասցնեն սրտի կաթվածի: Այդքան անիմաստ, անճաշակ, անշնորհ, տգեղ արտադրանք եթե դիտմամբ ուզենաս էլ ստեղծել, չես կարողանա: Եվ հիմա, կարծես սկսվել է տգիտության մի մեծ մրցավազք՝ որքան տգետ, այնքան լավ: Հիշեցի Չարենցին, որ Մահարու հետ Աստաֆյանով իջնելիս հանդիպում է որբերի խմբի ու շուռ գալով Գուրգենին, ձեռքը խփում է ձեռքին. «Մյ տղա, էս որբերին ո՞վ հնարեց»: Հիմա ես եմ ուզում հարցնել՝ այս ամենը ո՞վ հնարեց: Եվ ո՞ւր են մեր մշակույթի պարոնայք հիշյալները, ովքե՞ր են վերահսկում այս դաշտը: Մի Հենրիկ Հովհաննիսյան, մի Տիգրան Մանսուրյան, մի Սոս Սարգսյան, մի Արթուր Մեսչյան, մի Ռոբերտ Սահակյանց, մի Աղասի Այվազյան ի՞նչ կարող են փոխել: Մարդիկ տարիներով բան են ասում. ինչո՞ւ լսող չկա: Ինչո՞ւ ձեռնտու չէ նրանց լսելը: Ժամանակին չէինք լսում նաեւ մեր մյուս մեծերին, վերջիններից՝ Հրանտ Մաթեւոսյանին: Տարիներ կանցնեն եւ մենք շատ ենք ափսոսալու, որ մերսեդեսաջիպային այս ժամանակներում չենք լսել նրանց, առաջնորդ չենք կարգել, աշխարհայացք ու բարձր կենսաձեւ բերող նրանց հոգիներին հաղորդակից չենք եղել, աշխարհներ բացող նրանց երկնային ձիրքն արհամարհել ենք:

Ուսուցիչ ու ուսուցչապետ չսիրեցինք, անբասիրն ու ազնիվը չփնտրեցինք եւ նյութի տաճարում այժմ էլ հանձնված ենք խելահեղ օրգիայի ու անվերջ պիտի խաղենք ճոխ սեղանի մոտ, անվերջ՝ բաժան-բաժան, գաֆուգրիվ պիտի մտածել կարողանանք միայն մեր ոտնամանի ու ոտնամանի տակ եղած մի հատիկ հողակտորի մասին միայն, անվերջ դժբախտ պիտի լինենք, եթե նույնիսկ ապրենք հոյակերտ ապարանքներում: Կասեցնել է հարկավոր այս վայրի, բարբարոսական անկումը: Ո՞ւմ դիմես. իշխանություններին, իշխանավորներին, բայց իշխանավորն ինքը պիտի մշակույթ կրող, մշակույթ դավանող ու մշակույթ խթանող մարդ լինի: Իսկ այդպիսիք մենք ունեցել ենք՝ Ալեքսանդր Մյասնիկյան, Աղասի Խանջյան:

Հիշենք Խանջյանի եւ Չարենցի մեծ բարեկամությունը: Ամեն մի նոր գրված բանաստեղծություն նաեւ հայտնվում էր Խանջյանի սեղանին, նրանք գիշերներ էին լուսացնում քննարկելով երկի այս կամ այն հատվածը ու մեծ պոետը նույնիսկ փոփոխություններ էր անում՝ վստահելով Խանջյանի գրական նուրբ հոտառությանը: Այսպիսին պիտի լինի այսօրվա հայ իշխանավորը, պետք է խորապես գիտակցի, որ հայ ժողովուրդը ուրիշ հարստություն չունի, բացի իր հզոր մտավոր ներուժից, որ մենք աշխարհին այլ կերպ չենք կարող ներկայանալ, քան որպես գիտության, արվեստի ու գրականության հանրություն: Ինչո՞ւ արդեն 15 տարի այս հասարակ, աքսիոմատիկ ճշմարտությունը չի ընկալվում, չի խրախուսվում: Ես գիտեմ, որ մենք երբեւէ կդառնանք այս անանց արժեքներին, բայց դա երբ կլինի ու երբ լինի՝ շատ ուշ չի՞ լինի արդյոք...

Դարձյալ ուզում եմ հիշել Եղիշե Չարենցին եւ ավարտել իր իսկ խոսքով.

- Մյ տղա, ամբողջ գիշերն աշխատել եմ, ու շարունակ մտածել, եթե ասված ոչ անի, Աղասին թողնի, հեռանա Հայաստանից, ո՞ւմ ընտրենք առաջին քարտուղար, ի՞նչ ես կարծում... (Գ. Մահարի, Չարենցի մեկ օրը):

.. Եվ ասված ոչ անի, որ հայ մարդն ուզենա որեւէ իշխանավորի հեռանալը Հայաստանից:

ՌՈՒԲԵՆ ԱԴԱԼՅԱՆ

(նկարիչ)

Սայաթ-Նովան ֆրանսերեն

Փարիզի «L'արմատան» հրատարակչությունն անցյալ տարի «Հինգ մայրցամաքի պոեզիա» մատենաշարով լույս է ընծայել «Սայաթ-Նովա, 18-րդ դարի բանաստեղծ, հայերեն խաղեր» («Sayat-Nova, poete du XVIIIe siecle, Odes armeniennes») երկլեզու ժողովածուն: Այն ընդգրկում է հայ միջնադարյան մեծանուն աշուղ-բանաստեղծի 47 բանաստեղծությունները՝ բնագրով եւ ֆրանսերեն թարգմանություններով, որոնք կատարել են փարիզաբնակ ամուսիններ Էլիզաբեթ Մուրադյանը եւ Սերժ Վենտուրինին: Թարգմանիչները գիրքը նվիրել են «խորունկ կինոբեմադրիչ եւ մեծ սայաթ-նովյան Սերգեյ Փարաջանովի» հիշատակին: Գիրքը կազմված է առաջաբանից, վերջաբանից, ծանոթագրություններից, փոքր բառարանից եւ հատուկ անունների ցանկից:

Ծնունդով երեւանցի թարգմանչուհի եւ ուսուցչուհի Էլիզաբեթ Մուրադյանն ուսանել է Երեւանի պետական համալսարանում եւ Սորբոնում: Ամուսինը՝ բանաստեղծ եւ գրականության դասախոս Սերժ Վենտուրինին, երեք գրքի հեղինակ է: Ճանապարհորդել է Լիբանանում, Մարոկկոյում, Ռուսաստանում, Հայաստանում եւ Լեհաստանում, ուսումնասիրել այդ երկրների գրականությունը: Նրա հաջորդ գիրքը նվիրված է լինելու Մարինա Ցվետաեւային:

Ա. Բ.

Ժամանակի քննությունը մեծերին ավելի է մեծացնում

Ազգային գրադարանում երեկ հոբելյան էր նշվում. լրացավ Դերենիկ Դեմիրճյանի ծննդյան 130-ամյակը: Մեծ գրողի հոբելյանը գրադարանի դահլիճում հավաքել էր նրա գրականության համակիրներին, միջոցառման կազմակերպիչներին եւ նրա անունը կրող դպրոցի տնօրենին ու աշակերտներին:

Ժամանակը յուրատեսակ քննության է ենթարկում մեր մեծերին եւ այդ քննությունը պարզում է, որ մեծերը հետզհետե ավելի են մեծանում, քանի որ նրանց մտքերն ու գաղափարներն արդիական եւ խիստ ուսանելի են նաեւ այսօր: Դերենիկ Դեմիրճյանի մասին իր խոսքն այսպես սկսեց Ազգային գրադարանի փոխտնօրեն Ռաֆիկ Ղազարյանը՝ միաժամանակ հիշեցնելով Հովհաննես Թումանյանի այն խոսքերը, թե ինքը երջանիկ կլիներ, եթե իր ստեղծագործություններից հինգն անցնեին հաջորդ դար:

Ռաֆիկ Ղազարյանն ընդգծեց, որ Դեմիրճյանի ամբողջ ստեղծագործությունն է տեղափոխվել 21-րդ դար: Փոխտնօրենը հիշեցրեց նաեւ Ավետիք Իսահակյանի խոսքերը Դերենիկ Դեմիրճյանի մասին, որն արտահայտել է նրա «Վարդանանք» պատմական վեպը կարդալուց հետո. «Նրա ամբողջ ստեղծագործությունը ներկայացավ ինձ նորովի»:

Լրագրող Վանիկ Սանթրյանի հիշողություններն էլ կապված էին գրողի 100-ամյա հոբելյանի հետ, որը նշվել է 1977 թ. Մոսկվայում: Նա հիշեց, թե ինչպես է սովետական գրող, մտավորական Կոնստանտին Սիմոնովի հոբելյանական միջոցառման բացման խոսքը վերցրել եւ հանձնել Դ. Դեմիրճյանի անունը կրող տուն-թանգարանին՝ հետո դրա համար արժանանալով դրվատանքի:

Դերենիկ Դեմիրճյանի անվան դպրոցի տնօրեն Անահիտ Բախչյանը՝ հուզված մեծ գրողի հոբելյանով, ընդգծեց, որ իրենց դպրոցը պատվով եւ մեծ հպարտությամբ է կրում Դեմիրճյանի անունը: Դպրոցի աշակերտները ներկայացրին Դեմիրճյանի «Հայը» ստեղծագործությունը, որը տնօրենի խոսքով, հայի խորունկ կերպարի ներկայացումն է, որը կարող է տալ հայի բոլոր ապրումների ու հարցերի պատասխանը: «Երբ երեխաները հայի սահմանման հետ ծանոթանան, երբեք ոչ մի վատ բան չեն ասի հայի մասին: Ցանկությունս այն է, որ այս երեխաները իրենց տեսակը հասկանան ու լավ մեծանան», ասաց նա:

Միջոցառման շրջանակներում Ազգային գրադարանի կլոր սրահում կազմակերպվել էր նաեւ գրողի ստեղծագործական ժառանգությունը ներկայացնող ցուցադրություն, նրա մտորումները գրականության մասին, ինչպես նաեւ մեծերի խոսքն իր մասին:

ԳՈՀԱՐ ԳԱՍՊԱՐՅԱՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Վէմը» հոգեւոր օազիս է արագ փոփոխվող աշխարհում:
«Վէմը» քո ռադիոկայանն է:

Գովազդային աղմուկից զերծ այս ռադիոկայանը հիմնվել ու մինչ այսօր իր գործունեությունը շարունակում է շնորհիվ այն մարդկանց, ովքեր կարեւորում են հոգեւոր, մշակութային արժեքների դերը մեր ժողովրդի կյանքում:

Դու եւս կարող ես միանալ այդ մարդկանց ու քո անձնական մասնակցությունը բերել «Վէմ» ռադիոկայանի պահպանման գործին, որպեսզի ժողովրդի համար ստեղծված այս եզակի հաստատությունը պահվի իր իսկ ժողովրդի կողմից:

Այդ նպատակով, արդեն երկրորդ տարին, ռադիոկայանն իրագործում է «Ձեր օրը «Վէմի» եթերում» ծրագիրը, որի ընթացքում բոլոր ցանկացողները կարող են դառնալ 2007 թվականի օրերից որեւէ մեկի հովանավորը: Հրավիրում ենք պատվիրելու Ձեր օրը «Վէմի» եթերում:

Մանրամասներին ծանոթանալու համար կարող եք այցելել մեր ինտերնետային կայք՝ www.vem.am հասցեով կամ զանգահարել «Վէմ» ռադիոկայան՝ 54-15-95 հեռախոսահամարով:

Ընտրեք Ձեր օրը «Վէմ» ռադիոկայանի եթերում:

Խորխե Արսեն մարտահրավեր է նետում Դարչինյանին

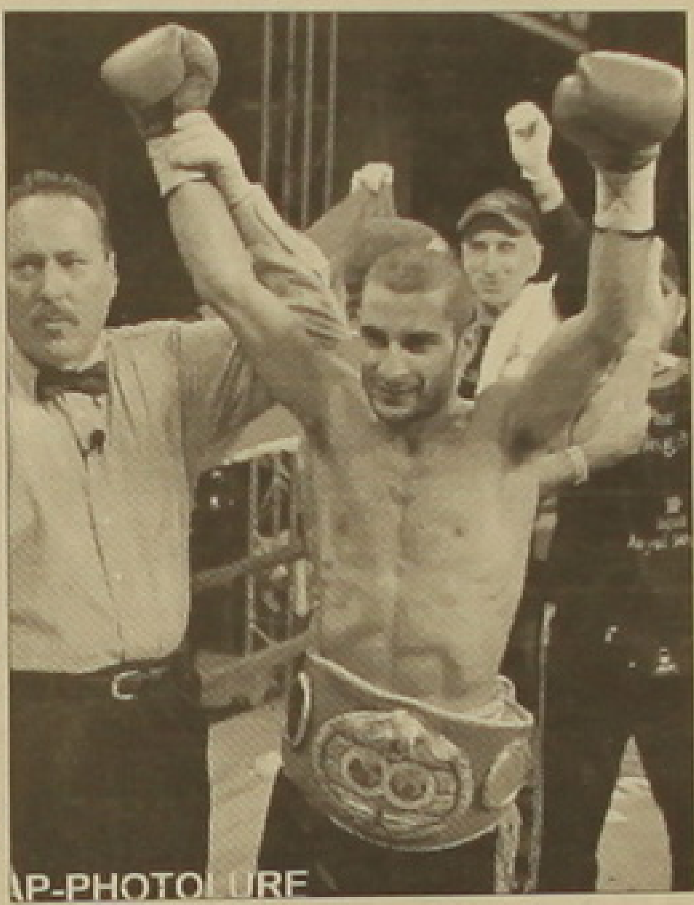

Առաջին թեթեւագույն քաշում մեքսիկացի հանրահայտ բռնցքամարտիկ Խորխե Արսեն հայտարարել է, որ պատրաստ է մենամարտել թեթեւագույն քաշում IBF-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոն Վախթանգ Դարչինյանի հետ: Ինչպես ընդունված է պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտում, մեքսիկացին էլ բավական ինքնավստահ է իր ուժերին եւ բարձրագոչ հայտարարություն է արել. «Վստահ եղեք, որ կմենամարտեմ Վախթանգի հետ, թեեւ կասկածում եմ, որ նա իրականում ցանկանում էր հանդիպել ինձ հետ: Վախթանգ, պատրաստ եմ մենամարտել քեզ հետ Սիդնեյում, իսկ Ավստրալիան քո ընտանիքի անդամների հետ թող լինի մեր մենամարտի մրցավարը: Որովհետեւ ոչինչ քեզ չի փրկի իմ հուժկու հարվածներից: Բարձրագոչ հայտարարություններ կատարելը հեշտ է, սակայն ինձ գտնելը դժվար չէ: Բավական է խնդրես քո մենեջերին, որ պաշտոնական առաջարկ ուղարկի Բոբ Արումային: Կասկածում եմ, որ բառերդ կարող ես գործով ապացուցել: Ինչպես արդեն ասացի, պատրաստ եմ քեզ հետ հանդիպել ռինգում, նույնիսկ Սիդնեյում»:

Հիշեցնենք, որ Վախթանգ Դարչինյանի եւ Խորխե Արսեի մենամարտը հնարավոր էր, որ կայանար դեռեւս 2005 թ. սկզբին, երբ հայ բռնցքամարտիկն իր տիտղոսի անդրանիկ պաշտպանության համար մրցակից էր փնտրում: Դեռեւս այն ժամանակվանից Վախթանգը մշտապես հայտարարում էր, որ կցանկանար մենամարտել Արսեի հետ, որին մասնագետներից շատերը համարում են թեթեւագույն քաշում ուժեղագույն եւ դիտարժան մենամարտ վարող բռնցքամարտիկներից մեկը: Նշենք նաեւ, որ Դարչինյանի մենեջեր Հերի Շոուն մի քանի անգամ Բոբ Արումայի հետ քննարկել է Արսեի հետ մենամարտ անցկացնելու հարցը, սակայն բանակցությունները արդյունք չեն տվել: Եվ այժմ տարօրինակ է, որ Խորխե Արսեն ինքն է ցանկանում մենամարտել Դարչինյանի հետ: Սակայն մինչ հավանական մենամարտի անցկացումը, Արսեին դժվարին քննություն է սպասում: Ապրիլի 14-ին նա կհանդիպի WBC-ի վարկածով առաջին թեթեւագույն քաշի աշխարհի չեմպիոն Քրիստիան Միխարեսի հետ:

27-ամյա Խորխե Արսեն պրոֆեսիոնալ ռինգում 50 մենամարտ է անցկացրել, որից 46-ում հաղթել է (35-ը՝ նոկաուտով): 3 մենամարտում գրանցվել է ոչ-ոքի արդյունք, մեկում Արսեն պարտվել է: Իսկ ահա Վախթանգ Դարչինյանն առայժմ անպարտելի է պրոֆեսիոնալ ռինգում: Նա հաղթել է բոլոր 28 մենամարտերում էլ, որից 22-ում մրցակիցներին նոկաուտի է ենթարկել:

Վլադիմիր Կլիչկոն պահպանեց տիտղոսը

Գերմանիայի Մանհեյմ քաղաքում ուկրաինացի գերծանր քաշային բռնցքամարտիկ Վլադիմիր Կլիչկոն հաջողությամբ պաշտպանեց IBF-ի եւ IBO-ի վարկածներով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Ամերիկացի Ռեյ Օստինի հետ մենամարտը Գերմանիայում մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել: Մարզասրահի բոլոր 16 հազար տոմսերը մենամարտից մի քանի օր առաջ արդեն սպառվել էին:

Հարկ է նշել, որ մենամարտից մի քանի օր առաջ Գերմանիայի մեկ այլ քաղաքում՝ Համբուրգում կայացած մամուլի ասուլիսում Օստինը բավական ինքնավստահ հայտարարել էր, որ Կլիչկոն իսկական մարտիկին բնորոշ հատկանիշներից զուրկ է եւ ինքը նոկաուտի կենթարկի նրան:

Առաջին ռաունդում բռնցքամարտիկները կարծես հետախուզում էին միմյանց՝ հարմար առիթ փնտրելով գրոհելու մրցակցին: Երկրորդ ռաունդի սկզբում Կլիչկոն մի քանի հուժկու հարվածներով գետին տապալեց Օստինին: Յոթ վայրկյան անց նա ոտքի կանգնեց, բայց մրցավարը դադարեցրեց մենամարտը՝ գտնելով, որ ամերիկացին այլեւս ի վիճակի չէ մենամարտելու:

Այսպիսով, Վլադիմիր Կլիչկոն տեխնիկական նոկաուտով հաղթեց մրցակցին՝ պահպանելով IBF-ի եւ IBO-ի վարկածներով աշխարհի չեմպիոնի իր տիտղոսը: Հավանաբար, նա հաջորդ մենամարտում մրցի մյուս վարկածներով աշխարհի չեմպիոններից որեւէ մեկի հետ, քանի որ իր վարկածում արժանի մրցակից չունի:

Կրոսբին 100-րդ միավորը վաստակեց

Հոկեյի ազգային լիգայի «Պիտսբուրգ» թիմի հարձակվող Սիդնի Կրոսբին դարձավ լիգայի պատմության մեջ առաջին երիտասարդ հոկեյիստը, որին հաջողվում է 2-րդ մրցաշրջանն անընդմեջ վաստակել 100 միավոր: «Ռեյնջերսի» հետ խաղում խփելով մեկ տափօղակ, նա վաստակեց իր 100-րդ միավորը: Կրոսբին դարձել է 28 գոլի եւ 72 գոլային փոխանցման հեղինակ: Անցած մրցաշրջանում նորամուտը նշելով ազգային լիգայում, Կրոսբին առաջնությունում վաստակել էր 102 միավոր:

Հայաստանի ամերիկյան համալսարան
Արդյունաբերական ճարտարագիտության եւ համակարգերի կառավարման բաժին

Դասախոսությունների շարք
Արեւելյան Կարոլինայի համալսարանի պրոֆեսոր

Դր. Սաիդ Մոավենին ներկայացնում է

«Վերջավոր էլեմենտներով վերլուծություն»

Չորեքշաբթի՝ մարտի 14-ին, ժամը 10:00-ին

ԱՄՓՈՓՈՒՄ

Դասախոսությունը ներկայացնում է վերջավոր էլեմենտներով վերլուծության տեսական բնագավառները, ինչպես նաեւ անդրադառնում է մոդելավորման որոշ գործնական հարցերի: Այն նախատեսում է ապահովել թե՛ հիմնարար հասկացությունների հստակ ըմբռնում եւ թե՛ վերջավոր էլեմենտներով վերլուծության այնպիսի կիրառությունները, ինչպիսիք են անմիջական ձեւակերպումը, մինիմալ ընդհանուր պոտենցիալ էներգիայի ձեւակերպումը, նորմավորված մնացորդային ձեւակերպումները՝ ֆերմա, հեծան եւ շրջանակի էլեմենտներ, միատարր եւ երկտարր էլեմենտները:

ԶԵԿՈՒՑՈՂԻ ՄԱՍԻՆ

Դր. Սաիդ Մոավենին շուրջ 20 տարվա դասավանդման եւ գիտահետազոտական փորձ ունի քաղաքացիական եւ մեխանիկական ճարտարագիտության հետ առնչվող բնագավառներում, այդ թվում նաեւ վերջավոր էլեմենտներով վերլուծության, երկրաֆիզիկական պրոբլեմների եւ ճարտարագիտությունում հակադիր պրոբլեմների: Նա ունի տպագրված շուրջ 50 գիտական աշխատանքներ եւ գրքեր: Նրա դասագրքերը ընդունվում են ավելի քան 150 համալսարանների կողմից Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում եւ այլ երկրներում:

Այժմ Դր. Սաիդ Մոավենին Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներում Արեւելյան Կարոլինայի համալսարանի ճարտարագիտական ֆակուլտետի փոխ-դեկանն է:

Դասախոսությունը տեղի կունենա Հայաստանի ամերիկյան համալսարանի փոքր դահլիճում (5-րդ հարկ) անգլերեն լեզվով, որը կտեւի երկու ժամ հայերեն համընթաց թարգմանությամբ: Դասախոսությանը կհաջորդի կոլոքիում սեմինար, որը կշարունակվի մինչեւ ժամը 17:00:

Մուտքն ազատ է

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել՝ 51-26-38 E-mail: rimah@aua.am

ՇԱԽՄԱՏ

Անանդն ուժեղագույնն էր Լինարեսում

Իսպանական Լինարես քաղաքում ավարտվեց շախմատի ավանդական գերմրցաշարը: Ավարտական երկու տուրերում Լեւոն Արոնյանը հաշտություն կնքեց Վասիլի Իվանչուկի եւ Վեսելին Թոփալովի հետ: Անցած տարվա մրցաշարի հաղթողը 7 միավորով 4-5-րդ տեղերը բաժանեց ռուսաստանցի Պյոտր Սվիդլերի հետ: Արոնյանն անցկացրած 14 հանդիպումներում տոնեց միայն մեկ հաղթանակ (Անանդի նկատմամբ), կրեց մեկ պարտություն (Իվանչուկից), մնացած պարտիաներն ավարտեց ոչ-ոքի: Փաստորեն, հայ գրոսմայստերը ցույց տվեց 50 տոկոսանոց արդյունք: Նա որպես պարգեւ ստացավ 25 հազար եվրո:

Իսկ մրցաշարի հաղթող ճանաչվեց հնդիկ գրոսմայստեր Վիշվանաթան Անանդը: Նա 14 հնարավորից վաստակեց 8,5 միավոր: Նախավերջին տուրում Անանդը ոչ-ոքի խաղաց Պետեր Լեկոյի հետ եւ կես միավորով գերազանցում էր Մագնուս Կառլսենին: Ուստի վերջին տուրում Իվանչուկի հետ պարտիայում Անանդը ձգտում էր հաղթանակ տոնել: Նշենք, որ նրանց անձնական հանդիպումներում առավելությունն Անանդի կողմն էր, որը հաղթել էր 11 անգամ, 5 անգամ զիջել էր մրցակցին, 32 պարտիա էլ ավարտվել էր ոչ-ոքի: Նրանց հերթական հանդիպումն էլ խաղաղ ելք ունեցավ: Պարզվեց, որ դա էլ բավական էր առաջին տեղը զբաղեցնելու համար, քանի որ Մագնուս Կառլսենն անսպասելիորեն պարտվեց մինչ այդ աղյուսակը եզրափակող Պետեր Լեկոյին: Ավարտական տուրում Մորոզեւիչը հաղթելով Սվիդլերին, եւս վաստակեց 7,5 միավոր եւ Կառլսենի հետ բաժանեց 2-3-րդ տեղերը:

Այսպիսով, մրցաշարի ամենափորձառու շախմատիստներից մեկը՝ Վիշվանաթան Անանդը վստահ հաղթանակ տոնեց՝ արժանանալով գլխավոր մրցանակին (100 հազար եվրո): Ուկրաինացի գրոսմայստեր Վասիլի Իվանչուկը 6,5 միավորով զբաղեցրեց 6-րդ հորիզոնականը: Իսկ Վեսելին Թոփալովն ու Պետեր Լեկոն 6-ական միավորով եզրափակեցին աղյուսակը:

Եզրափակիչում «Փյունիկ-2»-ն ու «Ուլիսը»

Արմավիրում անցկացվող Յունան Ավետիսյանի հուշամրցաշարում հայտնի դարձան եզրափակչի մասնակիցները: Այսօր «Յոբելյանական» մարզադաշտում կայանալիք վճռորոշ խաղում գլխավոր մրցանակը կվիճարկեն «Փյունիկ-2»-ն ու «Ուլիսը»:

Երկրորդ խմբում ընդգրկված փյունիկցիները վստահ անցկացրին խմբային հանդիպումները՝ հաղթելով բոլոր մրցակիցներին: «Փյունիկ-2»-ն առավելության հասավ «Դինամոյի» (2-1), «Բանանց-2»-ի (3-0) եւ «Կիլիկիայի» (2-0) նկատմամբ:

Առաջին խմբում հաջողությունն ուղեկցեց «Ուլիսին»: Թեեւ վերջինս մյուս թիմերից բոլորից ուշ սկսեց նախապատրաստությունը, սակայն ինչպես երեւում է, ուլիսցիները վատ մարզավիճակում չեն: Առաջին խաղում «Ուլիսը» 3-0 հաշվով հաղթել էր «Արարատ-2»-ին, իսկ հաջորդ հանդիպումը շիրակցիներից շահեց 2 գնդակի առավելությամբ (2-0): Մյուս խաղերում գրանցվեցին հետեւյալ արդյունքները. «Դինամո»-«Կիլիկիա»՝ 0-1, «Բանանց-2»-«Դինամո»՝ 3-1:

Փորձամրցումները շարունակվում են

Արտերկրում ուսումնամարզական հավաք անցկացնող հանրապետության ֆուտբոլային թիմերը շարունակում են ուժերի փորձարկումները ստուգողական հանդիպումներում: Երեւանի «Արարատը» Մակեդոնիայում հերթական խաղում հաղթել է Դորիա քաղաքի թիմին, որը հանդես է գալիս 2-րդ խմբում: Արարատցիները 7 անպատասխան գնդակ են խփել մրցակցի դարպասը: Արդյունավետությամբ աչքի է ընկել Սարգիս Մովսիսյանը՝ խփելով 3 գոլ: Մեկական գոլի հեղինակ են դարձել Նշան եւ Սերգեյ Էրզրումյանները, Սամվել Պետրոսյանն ու Մարկոսը:

«Բանանցն» Անթալիայում ստուգողական 2-րդ խաղն անցկացրեց բելառուսական «Նեմանի» հետ: Գրանցվեց մարտական ոչ-ոքի՝ 3-3: Մեր թիմից գոլերը խփեցին Էդգար Սեպոյան, Արարատ Առաքելյանն ու Սամվել Մելքոնյանը:

Իբրահիմովը հաղթեց առաջին ռաունդում

Սիդնեյի օլիմպիական խաղերի չեմպիոն, ներկայումս WBO-ի վարկածով աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսի հավակնորդ, ռուսաստանցի Սուլթան Իբրահիմովը 10 ռաունդանոց վարկանիշային մենամարտում ուժերը չափեց մեքսիկացի Խավիեր Մորայի հետ: Նյու Յորքի «Մեդիսոն Սկվեր Գարդեն» մարզադահլիճում կայացած այդ մենամարտի արդեն 1-ին ռաունդում հաղթողը որոշվեց: Մեքսիկացին առաջին իսկ պահից նետվեց գրոհի, սակայն 10-րդ վայրկյանին հուժկու հարված ընդունեց եւ տապալվեց գետնին: Դժվարությամբ վեր կենալով, Մորան շարունակեց մենամարտն՝ անցնելով պաշտպանության: Բայց դա երկար չտեւեց: Իբրահիմովը գրոհի նետվեց եւ ուժգին հարվածներ տեղաց մրցակցի վրա: Մեքսիկացին քիչ էր մնացել կրկին վայր ընկներ, սակայն մրցավարը ճիշտ գնահատելով իրավիճակը, դադարեցրեց մենամարտը:

Նշենք, որ Իբրահիմովը պետք է մրցեր Շենոն Բրիգսի հետ, սակայն վերջինս առողջական խնդիրների պատճառով հրաժարվել էր մենամարտից: Այնպես որ, Բրիգսի հետ մենամարտում Իբրահիմովը պետք է վիճարկի աշխարհի չեմպիոնի տիտղոսը: Իբրահիմովը շարունակեց պրոֆեսիոնալ ռինգում իր անպարտելի մենամարտերի շարքը՝ տոնելով 20-րդ հաղթանակը (17-ը՝ նոկաուտով): Մեկ հանդիպում էլ նա ավարտել է ոչ-ոքի: Իսկ Մորան 4-րդ պարտությունը կրեց: Նա տարել է 21 հաղթանակ, մեկ հանդիպում ավարտել ոչ-ոքի:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

Յայտարարութիւն

VIVAcell

Ձեր ընտրանքը

Վիվասելը տեղեկացնում է, որ իրականացնում է իր բջջային ցանցի կատարելագործման մեծածավալ աշխատանքներ՝ հզորությունները ու մատուցվող ծառայությունները բարելավելու նպատակով:

Ցանցի կատարելագործման աշխատանքների պատճառով ս. թ. մարտից մինչեւ տարիի առաջին կեսն ընկած ժամանակահատվածում հնարավոր են կարճատեւ դժվարություններ՝ զանգեր կատարելու եւ ստանալու, ինչպես նաեւ կարճ հաղորդագրություններ (SMS) ուղարկելու ժամանակ:

Բաժանորդներին պատճառվող անհարմարությունները հնարավորինս նվազեցնելու նպատակով ցանցի կատարելագործման աշխատանքները հիմնականում կիրականացվեն ոչ ծանրաբեռնված ժամերին եւ կեսգիշերից հետո:

Մեր սպասարկող անձնակազմը մշտապես կլինի բաժանորդների տրամադրության տակ՝ անհրաժեշտ աջակցություն ցուցաբերելու նպատակով:

Վիվասելը հայցում է բաժանորդների ներողամտությունը հնարավոր անհարմարությունների համար:

«ԻՆՆԱ-Գրուպ» ՍՊԸ-ն Երեւանի «Ադամանդ» ապրանքահումքային բորսայի հարթակում կազմակերպում է «Արֆին» վարկային միություն» ՍՊԸ-ի կողմից ներկայացված գույքի աճուրդային վաճառքը:

Բնակելի տուն, ընդ. մակ.՝ 39,7 ք. մ., հող. չափը-0,0348 հա:

Հասցե՝ ՀՀ, Երեւան, Քանաքեռ-Զեյթուն համայնք, Զ. Սարկավագի փող., 34ա:

Մեկնարկային գինը՝ 5.700.000 դրամ:

Աճուրդի փուլերը դասական, այնուհետեւ հոլանդական եղանակով 13.04.2007 թ.-ից յուրաքանչյուր երկուշաբթի, չորեքշաբթի եւ ուրբաթ, ժ. 13.00 մինչեւ 30.12.2007 թ.՝ Երեւան, Ազաթանգեղոսի 6/1 հասցեում:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել Բորսա՝ հեռ. 56-31-15:

For Your Internal News of Armenia Log on to www. azg.am

Business Support Council in Armenia - Senior Consultant Notification of the EBRD Consultancy Assignment

Closing Date: 23 March 2007

The European Bank for Reconstruction and Development (EBRD or the Bank) wishes to contribute to the improvement of the investment climate in Armenia by engaging Senior Consultant (Senior Consultant) to the Secretariat of the Business Support Council of the Republic of Armenia (the Secretariat) to assist in maintaining policy dialogue at high level between the government, the business community and donors. Senior Consultant will be assisted by three other professionals providing legal, economic and financial expertise and an executive assistant.

Overall, Senior Consultant will advise and assist General Manager of the ADA in activities relating to the improvement of the investment climate in Armenia.

The assignment is expected to start around April 2007 and last for 2 years. This is a full-time consultancy and Senior Consultant is expected to be resident in the country for the duration of the assignment.

The successful individual should be able to demonstrate the following:

- equivalent of at least Masters Degree from an accredited university in Economics and/or Business Administration;
- five to ten years working experience in policy analysis and/or business administration;
- managerial experience and experience of implementing changes based on economic and business analyses;
- excellent command of English (oral and written);
- working knowledge of Armenian;
- knowledge of Russian or other foreign languages is desirable.

For full details and submission requirements, please refer to the notification in English on the EBRDs website at **www.ebrd.com/oppor/procure/opps/consult/index.htm** or contact Angela Levitsky by email at **levitska@ebrd.com.**

«Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ հայտարարում է համակարգչային, կենցաղային տեխնիկայի մատակարարման եւ շինարարության տենդեր:

Մասնակցել ցանկացողներին խնդրում ենք դիմել Երեւան, Վ. Սարգսյան 26/1 «Կոնվերս Բանկ» ՓԲԸ, գործերի կառավարչություն կամ զանգահարել 511224 հեռախոսահամարով:

Ձև N1

ՀԱՇՎԱՊԱՀԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ
առ 1.01 2007 թ.

Կազմակերպության անվանումը	«Փոլիկ Քնարիկ» ՍՊԸ	Ծածկագիրը
Փաստացի գործունեություն	Ղրամ. շահ. խաղ. առ. կազմ.	
Հարկ վճարողի հաշվառման համարը		02223307
Փաստացի գործունեության իրականացման վայրը	Գ. Լուսավորիչի 12/3	

ԱԿՏԻՎ	կոդ	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	010	3359	2117
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ	080	3359	2117
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքեր բյուջեի գծով	170	137	231
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ	220	137	231
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	230	3496	2348

ՊԱՍՍԻՎ	կոդ	Նախորդ տարվա վերջին	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջին
1	2	3	4
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	240	50	50
Կուտակված շահույթ	270	(28321)	(36224)
Ընդամենը սեփական կապիտալ	300	(28271)	(36174)
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Կարճաժամկետ փոխառություններ	380	29032	38522
Կարճաժամկետ կրեդիտորական պարտքեր բյուջեին	410	2735	-
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	490	31767	38522
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	500	3496	2348

Ձև N2

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ցուցանիշի անվանումը	կոդ	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ աճողական)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ աճողական)
1	2	3	4
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	68144	64919
Իրացված արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների ինքնարժեք	020	(18923)	0
Համախառն շահույթ (վնաս)	030	49221	64919
Իրացման ծախսեր	040	(13294)	(9194)
Վարչական ծախսեր	050	(1309)	(1225)
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից շահույթ (վնաս)	060	34618	54500
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	34618	54500
Սովորական գործունեությունից շահույթ (վնաս)	140	34618	54500
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	160	34618	54500
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	170	(45616)	(43825)
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	180	(10998)	(10675)

Ձև N3

ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼՈՒՄ ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը / Հոդվածները	կոդ	I. Նախորդ տարի (ժամանակաշրջան): Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալ: Կանոնադրական կապիտալ	Զուտ գումարը	Կուտակված շահույթ (վնաս)	Ընդամենը
1	2	3	6	10	14
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի ____ թ.	010	50	50	(17323)	(17273)
Վերահաշվարկված մնացորդը	030	50	50	(17323)	(17273)
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060			(10998)	(10998)
Մնացորդը առ	100	50	50	(28321)	(28271)

Սեփական կապիտալի տարրերի անվանումը / Հոդվածները	կոդ	I. Նախորդ տարի (ժամանակաշրջան): Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալ: Կանոնադրական կապիտալ	Զուտ գումարը	Կուտակված շահույթ (վնաս)	Ընդամենը
1	2	3	6	10	14
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի ____ թ.	010	50	50	(28321)	(28271)
Վերահաշվարկված մնացորդը	020			(18578)	(18578)
Վերահաշվարկված մնացորդը	030	50	50	(46849)	(46849)
Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) զուտ շահույթ (վնաս)	060			10675	10675
Մնացորդը առ	100	50	50	(36724)	36174

Ձև N4

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

Ցուցանիշի անվանումը	կոդ	Նախորդ ժամանակաշրջան: Գումար	այդ թվում դրամարկղով
1	2	3	4
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ներհոսք			
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	020	68144	68144
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ներհոսք	040	68144	68144
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր			
Նյութերի, ապրանքների ձեռքբերման գծով	050	186	186
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	4558	4558
Վճարումներ աշխատակիցներին եւ նրանց անունից	070	10804	10804
Վճարումներ բյուջե	080	56501	56501
Վճարումներ սոցիալական ապահովության հիմնադրամ	090	2557	2557
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում	100	567	567
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	75173	75173
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	120	(7029)	(7029)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ներհոսք			
Ստացված վարկերից եւ փոխառություններից	240	12656	12656
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ներհոսք	260	12656	12656
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր			
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ելքեր	300	5627	5627
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	310	7029	7029

Ցուցանիշի անվանումը	կոդ	Հաշվետու ժամանակաշրջան: Գումար	այդ թվում դրամարկղով
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ներհոսք			
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից	020	64919	64919
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ներհոսք	040	64919	64919
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր			
Աշխատանքների կատարման, ծառայությունների մատուցման գծով	060	4688	4688
Վճարումներ աշխատակիցներին եւ նրանց անունից	070	7340	7340
Վճարումներ բյուջե	080	44394	44394
Վճարումներ սոցիալական ապահովության հիմնադրամ	090	2188	2188
Գործառնական այլ գործունեությունից ելքեր, այդ թվում	100	15799	15799
Ընդամենը գործառնական գործունեությունից ելքեր	110	74409	74409
Գործառնական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	120	(9490)	(9490)
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ներհոսք			
Ստացված վարկերից եւ փոխառություններից	240	9490	9490
Ընդամենը ֆինանսական գործունեությունից ներհոսք	260	9490	9490
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների ելքեր			
Ֆինանսական գործունեությունից դրամական միջոցների զուտ հոսքեր	310	9490	9490

Ձև N5

5.3.2 Հաշվապահական հաշվեկշռին կից ծանոթագրություններ

Հիմնական միջոցներ

Աղյուսակ 2

Դասի անվանումը	կոդ	Նախորդ տարվա վերջի մնացորդը	Ավելացում: ընդամենը	Նվազեցում: ընդամենը	Հաշվետու տարվա (ժամանակաշրջանի) վերջի մնացորդը
Շահագործման մեջ գտնվող մաշվող հիմնական միջոցներ					
1	2	4	5	7	9
Մեքենաներ եւ սարքավորումներ	040	3359	144	1386	2117
-հաշվեկշռային արժեք					
-արժեք	041	6078	144		6222
-կուտակված մաշվածություն	042	2719	1386		4105
Ընդամենը շահագործման մեջ գտնվող մաշվող հիմնական միջոցներ	100	3359	144	1386	2117
-հաշվեկշռային արժեք					
-արժեք	101	6078	144		6222
-կուտակված մաշվածություն	102	2719	1386		4105
Ընդամենը հիմնական միջոցներ	160	3359	144	1386	2117
-հաշվեկշռային արժեք					
-արժեք	161	6078	144		6222
-կուտակված մաշվածություն	162	2719	1386		4105

Հաշվեկշռի հոդվածների մարման (փոխհատուցման) ժամկետների դասակարգումը

Աղյուսակ 16

	կոդ	Կարճաժամկետ գումարներ	Երկարաժամկետ գումարներ
ԱԿՏԻՎ			
1	2	3	4
I. Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	010		2117
II. Ընթացիկ ակտիվներ			
Առևտրային	110	231	
Ընդամենը ակտիվներ	130	231	2117
ՊԱՍՍԻՎ			
III. Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական (բաժնեհավաք) կապիտալի զուտ գումար	140	50	
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր, այդ թվում	150	(36224)	
Ընդամենը սեփական կապիտալ	160	(36174)	
V. Ընթացիկ պարտավորություններ			
Ընթացիկ պարտավորություններ, այդ թվում	200	38522	
Ընդամենը պասսիվներ	220	2348	

5.3.4 Ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությանը կից ծանոթագրություններ

Ֆինանսական արդյունքների հաշվետվություն ծախսերի ըստ բնույթի դասակարգմամբ

Աղյուսակ 18

Ցուցանիշի անվանումը	կոդ	Նախորդ տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ աճողական)	Հաշվետու տարի (միջանկյալ ժամանակաշրջան՝ աճողական)
1	2	3	4
Արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների, ծառայությունների իրացումից հասույթ	010	68144	64919
Պատրաստի եւ անավարտ արտադրության	030	(18923)	
Օգտագործված հումք եւ նյութեր	050	0	(7608)
Անձնակազմի գծով ծախսումներ	060	(49221)	(1225)
Մաշվածության եւ ամորտիզացիայի գծով ծախսումներ	070	(1242)	(1386)
Գործառնական այլ ծախսումներ եւ ծախսեր	080	(13361)	
Գործառնական շահույթ (վնաս)	090	34618	54500
Սովորական գործունեությունից շահույթ	110	34618	
Զուտ շահույթ (վնաս) նախքան շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումը	130	34618	54500
Շահութահարկի գծով ծախս	140	45616	(43825)
Զուտ շահույթ (վնաս) շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո	150	(10998)	10675

Ղեկավար

Գլխավոր հաշվապահ

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատուական գործունէութիւն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետութեան 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրուած՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Յակոբ Աւետիքեան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրուած է տպագրութեան՝ 12.02.2007, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: